PHILIPPI LABBEI BITVRICI

SOCIETATIS IESV PRESBYTERI,

NOVA BIBLIOTHECA MSS. LIBRORVM,

SIVE SPECIMEN

ANTIQVARVM LECTIONVM

LATINARVM ET GRÆCARVM

In quatuor partes tributarum,

CVM CORONIDE DVPLICI, POETICA ET LIBRARIA,

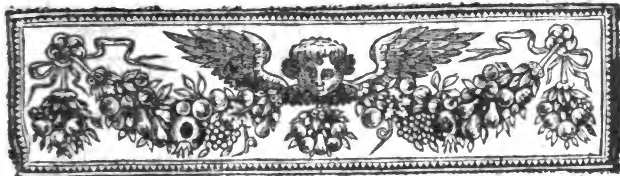
Ac Supplementis decem.

PARISIIS,

Apud IOANNEM HENAVLT, viâ Iacobæâ, ad insigne S. Raphaëlis Angeli, paullò infrà Templum S. Benedicti.

M. DC. LIII.

VNIVERSIS

PER OMNES CHRISTIANI ORBIS
PROVINCIAS CONSTITVTIS

ANTIQVITATIS

GRÆCÆ AC LATINÆ
INDAGATORIBVS,
ASSERTORIBVS, VINDICIBVS,
AC PATRONIS,
THEOLOGIS, IVRISPERITIS, MEDICIS,
PHILOSOPHIS, PHILOLOGIS,
ORATORIBVS, POETIS,
HISTORIÆ PRÆSERTIM AC CHRISTIANÆ
CHRONOLOGIÆ STVDIOSIS,
NOVAM HANCCE
MANVSCRIPTORVM CODICVM

BIBLIOTHECAM,

EX PARISINÆ HVIVS CIVITATIS GAZIS,
REGIA PRÆ CÆTERIS,
NON INDILIGENTI OPERA CONQVISITAM,
COLLECTAM, DIGESTAMQVE:

SIVE SPECIMEN
ANTIQVARVM LECTIONVM,
LATINARVM AC GRÆCARVM,
IV. IN PARTES TRIBVTARVM,
CVM CORONIDE ET SVPPLEMENTIS DECEM,
VOLENS LIBENSQVE OFFERT
PHILIPPVS LABBE, BITVRICVS,
SOCIETATIS IESV THEOLOGVS,
IN ANTECESSVM
COMPLVRIVM VOLVMINVM,
QVÆ VOLENTE BONO DEO,
REDDITA REGNO TRANQVILLITATE,
FAVENTIBVS SVPERIS,
SYMBOLAM CONFERENTIBVS ERVDITIS
LIBRORVM POSSESSORIBVS,
PVBLICAE VTILITATI CONSECRABIT,
ET PARATA IAM TVM PLVRA HABET
NI DIFFERANT EDITIONEM TYPOGRAPHI,
INGREDERE, VTERE, FRVERE,
LECTOR, QVISQVIS ES,
POLITIORVM LITTERARVM AMANS,
NOSTROSQVE CONATVS ADIVVA,
SALTEM BONI CONSVLE.

En tibi Noster hic THESAVRVS *omnis patet, reseratæ Fores, aperti Plutei, explicata Loculamenta, Nec Admissionali opus est, aut Interprete, vbi nihil obscurum, nihil clausum.*

SAPIENTIA ABSCONSA, ET THESAVRVS INVISVS,
QVÆ VTILITAS IN VTRISQVE?

Ecclesiastici XX. 32.

CONSPECTVS

CONSPECTVS OMNIVM,

Quæ in vtroque Specimine, atque additis Decem Supplementis continentur.

IN SPECIMINE LATINARVM LECTIONVM.

PRIMA PARS Historica & Chronologica.

SECVNDA PARS Biblica & Theologica.

TERTIA PARS, Epistolica & Diplomatica.

QVARTA PARS Technica seu Philologica.

Tettji

Tertii, pag. 166. &167.

Libri nondum editi Græci ordine Alphabetico longè plures Latinis, à pag. 167. ad 174.

TERTIVM Supplementum. Ex Catalogo Præcipuorum ineditorum Græcè Manuſcriptorum, qui aſſeruantur in Bibliotheca Scorialenſi Regis Hiſpaniæ, operâ & ſtudio Alexandri Baruoëtii è Societate IESV, poſt Prolegomena R. P. Balthaſaris Corderii ad S. Cyrilli Alexandrini Archiepiſcopi Homilias XIX. in Ieremiam Prophetam Latinitate donatas, à pag. 175. ad 190.

QVARTVM Supplementum. Ex Catalogo Manuſcridtorum Librorum Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Domini D. Caroli de Montchal Archiepiſcopi Toloſani, quem propriâ manu deſcriptum commodauit R. P. Ludouicus Iacob à S. Carolo Ord. B. M. de Carmelo, à p. 189. ad 206.

Ex Catalogo Manuſcriptorum Codicum qui ſeruantur in Bibliotheca Carmelitarum Excalceatorum Claromontenſium in Aruernia ab eodem communicato, pag. 206. & ſequentibus vſque ad 210.

QVINTVM Supplementum. Ex Catalogo Librorum calamo exaratorum, quos poſſidet V. C. Renatus Moræus Doctor Medicus Pariſienſis, à pag. 211. ad 219.

Nonnulla Caſpari Hofmanni opera, quæ editioni parata habet V. C. Guido Patinus, Bellouacus, Doctor Medicus Pariſienſis, pag. 219. & ſeq.

APPENDIX Supplementi Quinti. Ex Catalogo librorum Manuſcriptorum V. C. Gabrielis Naudæi Pariſini Doctoris Medici atque Artigiæ Prioris, præter eos, qui ſingulis pæne paginis vtriuſque Speciminis Antiquarum Lectionum inſerti fuerunt, à pag. 220. ad 237.

SEXTVM Supplementum. Elenchus Librorum, tam typis, quam impenſis Sacræ Congregationis de Fide propaganda impreſſorum Ioanne Dominico Veruſio Superintendente, in ſeptem §§. diuiſus, à pag. 238. ad 246.

APPENDIX Supplementi Sexti. à pag. 246. ad 268.

§. 1. Illuſtriſſimi Domini de Breues, Regis Francorum Chriſtianiſſimi Ludouici XIII. apud Imperatorem

i

ion Bibliothecæ, a primo codice typis impresso, vsque ad 1329. qui postremus est, Vide paginam 337. & sequentes vsque ad 358. In duabus autem quæ proximè sequuntur continentur nonnulli libri post annum 1500. in lucem editi, quòd vel pergamenis pellibus ad diuturniorem rei memoriam impressi fuerint, vel viri alicuius docti manu notati sint, vel aliunde præcipuum quid habeant & singulare. Nec omittam hoc loco quamuis extra lineam ordinémque Lectorem admonere hisce perfectis omnibus oblatam fuisse à D. Guidone Patino Historiam Bibliothecæ Reipublicæ Noribergensis duabus Oratiunculis illustratam, quarum altera de eius Structoribus & Curatoribus, altera de Rarioribus quibusdam & scitu dignis agit, authore Ioanne Sauberto Ecclesiæ Noribergensis ad Diui Sebaldi Pastore, &c. editam Noribergæ typis VVolfgangi Enderi, anno 1643. in 12. Cui accessit eiusdem curâ & studio Appendix de Inuentore Typographiæ, itémque Catalogus librorum proximis ab inuentione annis vsque ad annum Christi 1500. editorum. Quod postremum cùm ab instituto nostro non multum recedat, haud prætermittendum fuit.

DECIMVM Supplementum. Racemationes & spicilegiũ ex variis hinc inde breuioribus Catalogis congestum cum Retractatione in singulas pæne operis partes, à pag. 361. ad 388.

Tituli præcipui Chronicorum Gallicorum Magistri Balduini de Auenis, Margaritę Flandrorum & Hanouiensium Comitissæ filij, ex codice MSS. V. C. Henrici de Maubreul in sancti Quintini vrbe Aduocati, à pag. 361. ad 366.

Vitæ & Passiones aliquot Sanctorum Sanctarúmque quas calamo descripsit R. P. Ludouicus Iaçob à sancto Carolo, pag. 367. & 368.

V. C. Nicolai Rigaltii in suprema Mediomatricum Curia Senatoris amplissimi manu exaratus Indiculus quorumdam MSS. quos ipse possidet, pag. 370. & seq. vide & alterum Schediolum eiusdem manu scriptum, pag. 385. & 386.

PHILIPPI

PHILIPPI LABBEI

BITVRICI, E SOCIETATE IESV,

NOVA BIBLIOTHECA MSS. LIBRORVM:

SIVE SPECIMEN ANTIQVARVM LECTIONVM, LATINARVM ET GRÆCARVM,

In quatuor partes tributarum.

I. Historicam & Chronicam.
II. Biblicam & Theologicam.
III. Epistolicam & Diplomaticam.
IV. Technicam & Philologicam,
Cum Coronide Poëtica.

PRIMA PARS
Historica & Chronologica.

ROSPERI Tironis Aquitani V. C. Chronicon integrum, hactenus ineditum.

Prima pars, ab Adamo ad mortem Valentis Imperatoris, cum adnotatione Consulum Romanorum ab anno 15. Tiberij Augusti. *Ex duobus exemplaribus calamo exaratis.*

Pars altera, ab anno 379. siue à morte Valentis, vsque ad annum 455. quo Roma à Vandalis capta est, auctior atque emendatior in pluribus, quam quæ anteà vulgata est. *Ex tribus Mss.*

IDACII Lemicæ in Gallecia Episcopi, Fasti Consulares integri, seu descriptio Consulum Romanorum, ex quo primùm ordinati sunt, vsque ad secundum Anthemij Consulatum, adeóque annum æræ Christianæ 468. *Ex mss. codice optimæ notæ,* quo vsus fuit *ἱμανεὶνs* R. P. Iacobus Sirmondus in edendo eiusdē Idacij Chronico, & parte aliqua horumce Fastorum.

Series Romanorum Pontificum à S. Petro ad Liberium Papam. *Ex veteribus Schedis V. C. Nic. Fabri Parisiensis,* quarum plura vidi apographa.

Imperatores Romæ vel Constantinopoli regnantes, ab Augusto ad Iustinum. *Veteri ex codice ms.* Epistolarum S. Hieronymi, ad calcem cum Isidori fragmentis.

Altera Series Romanorum Imperatorum ab Augusto vsque ad 31. Heraclij annum. *Ex codice mss. vncialibus litteris exarato,* in quo Fredegarij, quod dicitur, Chronicon, siue Appendix Gregorij Turonensis, vsque ad caput 90. de VVillebadi interitu & Flaocadi obitu.

ANONYMI Græci, qui sub Alexandro Imperatore vixisse perhibetur, libellus, seu Chronicon de Diuisionibus & Generationibus Gentium, longè auctius atque emendatius *ex ms. Exemplari,* atque in sectiones 20. distributum.

Chronologia breuis vsque ad Heraclium Imperatorem. *Ex codice mss. Puteano.* Est etiam breuior *In codice Regio* 1440. ab orbe condito ad M. Aurelium, & alia *codice* 208. à Nino ad Iustinum Seniorem.

Supputatio annorum edita à B. Iuliano Toletanæ sedis Archiepiscopo paulò aliter digesta, atque emendatior eâ, quæ apparet in Tomis Bibliothecæ SS. Patrum Parisiensis & Coloniensis, libro tertio extremo demonstrationis eiusdem Iuliani de sextâ ætate aduersus Iudæos. *Ex ms. exemplari.*

FR. DEVTINO summa de Ætatibus: *Ex codice Thuano.* 412.

De rebus Iustiniani, & aliorum deinceps Imperatorum, vsque ad Leonem Isauricum, qui eodem anno obiit, quo Carolus Martellus. *Ex codice ms.* in quo post Isidori Historias Gothorum Vandalorum & Sueuorum, sequuntur incerti Authoris fragmenta de Origine & rebus gestis Constantini Magni, de Zenone & Anastasio Imperatoribus, ac Rege Ostrogothorum Theoderico

quæ V. C. Henricus Valesius post Ammianum Marcellinum edidit.

Historica quædam excerpta ex veteri stemmate Genealogico primæ stirpis Regum Francorum *in veteribus membranis* depicto.

Chronicon vetus ad Carolum Magnum, cum serie Regum Francorum vsque ad Philippum I. *Ex codice mss. Puteanæ Bibliothecæ.*

Breuis annorum summa ab orbe condito ad annum Karoli Magni 22. *Ex codice antiquissimo* Conciliorum post seriem Pontificum Romanorum à S. Petro ad Adrianum I. qui modò versatur in Bibliotheca V. C. Sebastiani Hardy in Præfectura Parisiensi Senatoris Regij.

Abbreuiatio Chronica ab Adamo vsque ad annum Christi 810. *Ex codice mss.*

Chronicon incerti: *Ex codice Thuano* 453. In *codice* 334. II. *Partis Bibliothecæ Regiæ* habentur Chronica abbreuiata cum tractatu de gestis Francorum.

CLAVDII Chronologi, qui anno 814. scribebat, breuis Chronica, ad Hebræorũ calculos exacta, imperfecta licet & fine mutila, *In codice mss.* quo fuimus vsi. Is fortè est, qui in Petauianæ Bibliothecæ indice ms. numero 148. dicitur.

CLAVDIVS de sex Ætatibus: neque enim conferre licuit, cùm omnes illi libri Stolkolmium fuerint deportati ad Serenissimæ Suecorum Gothorum Vandalorumque Reginæ CHRISTINÆ instructissimam Bibliothecam. Est etiam *In codice* 546 *Abbatiæ sancti Germani Pratensis* breuissima Chronologia ab Adamo ad Carolum Magnum, & in *Codice* 511. *eiusdem Bibliothecæ* Chronicon Romanorum Pontificum & quædam alia.

Chronica Regum Francorum breuiter digesta, Anonymo auctore, qui sub Rege Carolo Caluo scribebat ante mensem Septembrem anni 855. quo Lotharius Imperator Prumiæ obiit. *Ex codice mss. Tiliano.*

Chronicon Engolismense excerptum ex codice Conciliorum *Bibliothecæ Tilianæ* ab anno 814. ad 891.

Chronicon Flauiniacense: quod paullò pòst Historiam Virdunensium Episcoporum appellabimus. *Ex ipso, vt creditur, auctoris autographo*, quod apud nos est, ex quo nonnulla exemplaria descripsit Andreas Duchesnius.

Chronicon breue Aquitanicum, aliàs Lemouicense appellatũ, ab anno 834. ad 1025. *Ex codice mss. Bibliothecæ Memmianæ*

cuius plurima vidi exemplaria, eruditorum virorum, Frontonis Ducæi, Iacobi Sirmondi, Ioannis Beslyi, & aliorum, manu descripta, quæ contulimus. Eadem quoque *Bibliotheca Memmiana* subministrauit & aliud Chronicon Lemouicense, seu sancti Martialis dictum, ab anno 938. ad annum 1037.

ADEMARI Chabanensis, Monachi S. Eparchij Engolismensis Historia Aquitanica, siue Chronicon à Carolo Martello, vsque ad annum ML. *Ex codice MSS. 197. Bibliothecæ Thuanæ.* Quæ verò sequuntur conuentiones, inter VVillelmum Aquitaniæ Ducem & Hugonem Chiliarcham, editæ sunt paginâ 592. & sequentibus Tomi primi nostrorum Miscellaneorum. Eidem quoque tribuitur commemoratio Abbatum Lemouicẽsis Basilicæ Martialis Apostoli, cuius apographum vidi manu D. Ioannis Beslyi exaratum, cum appendice ab alio Monacho additâ.

Chronicon Armoricum breue ab anno 421. ad 1056. *Ex mss. exemplari*, cui poterit addi Briocense ab anno 365 ad 1414. cum genealogiâ Comitum & Ducum Britanniæ minoris. vsque ad Franciscum, qui Arturo successit, anno 1458. si liceat aut codices ipsos MSS. aut eorum apographa nancisci à Domino D. Sebastiano de Molac, aut à D. Ludouico Odespung de la Meschiniere.

Chronicõ Incerti à morte Ludouici Pij, ab anno 840. ad annum 1109. *Ex codice Thuano 239.* In *codice Regio* 1445. est & Chronicon breue vsque ad Philippum I. Francorum Regem, cum Calendario veteri & quibusdam aliis.

HVGONIS Floriacensis Historia ad Iuonem Episcopum Carnotensem. *Ex codice 337. II. Partis Bibl. Regiæ.*

Chronicon Leodiense ab anno 400. ad 1132. *Ex codice mss. Bibl. sancti Victoris Parisiensis.*

Incerti Chronicon ab orbe condito ad annum 1135. *Ex codice Regio 1349.* post librum de tribus maximis circumstantiis gestorum.

Chronicon Malleacense, seu potiùs Excerpta ex ingenti opere Chronologico ab ortu rerum ad annum 1140. quod ex cuiusdam IVLII FLORI historiâ, aliisq; hinc inde collectum fuit, iisque præcipuè auctum, quæ ad res Aquitanicas pertinent. *Ex codice mss.* qui fuit olim V. C. Ioannis Beslyi in præfectura Fontiniaci Comitalis apud Pictonas Aduocati Regij, & quem mihi vtendum dederunt clarissimi Petrus & Iacobus Puteani Fratres.

Chronicon, sub titulo Hieronymi & Augustini, & de sex ætatibus mundi, vsque ad Henricum Imperatorem, *ex codice Regio* 1633. in quo & alia historica.

Eusebiani Chronici Appendix vsque ad annum 1116. *Ex codice Thuano 347.*

Chronicon HVGONIS & RICHARDI Pictauiensis vsque ad Ludouicum Iuniorem Francorum Regem. *Ex codice Thuano 438.* in quo & breuis Historia de Rebus Roberti Guiscardi, *quam vulgauimus pag. 594. Tomi II. Miscellaneorum nostrorum.*

Chronicon sancti Michaëlis de Tumba, seu in periculo maris, in extremis Normanniæ finibus, ab anno 506. ad 1154. quo electus est Abbas Robertus de Torinneio. *Ex codice mss. eiusdem Monasterij.* Subiungitur breuis historia eius-dem Cœnobij, cum serie Abbatum ab anno 966. ad annum 1411. Extat *in codice Regio* 899. fundatio sancti Michaëlis de monte Tumbâ in periculo maris.

Breuis ad SIGEBERTI Chronicon Appendix ab anno 1113. ad 1162. *Ex mss. exemplari.*

Chronicon Autisiodorense, ab anno 1005. ad 1174. vbi multa de Comitibus Niuernensibus. *Ex codice mss.*

Chronica solemnis Romualdi Archiep. Salernitani, vsque ad an. 1178. *Ex codice Regio.*

Chronicon duplex Monasterii sancti Albini Andegauensis. Primum ab anno 929. ad 1200. Alterum ab anno 768. ad 1106. *Ex variis codicibus & apographis eiusdem Abbatiæ* cum Appendicibus *ex codice Petauiano,* & nonnullis aliis.

Chronica GAVFREDI Cœnobitæ Monasterii sancti Martialis Lemouicensis, ac Prioris Vosiensis. *Ex apographo collato cum variis mss.*

Chronicon Turonense Ioannis Monachi maioris Monasterii, à Christo nato ad annum 1224. *Ex codice Regio* 1437. In quo & aliud Chronicon ab orbe condito ad annum 1209.

Chronicon Turonense ab orbe condito ad annum 1227. auctore Anonymo, qui fuit Canonicus sancti Martini Turonensis. *Ex codice nostro mss. optimæ notæ,* cui præfixa est breuis Chronologia à natali Christi ad annum 1250.

Chronicon S. Petri Catalaunensis ab anno 1009. ad 1223. *Ex codice mss. eiusdem Abbatiæ.*

Chronicon Andegauense amplissimum, quod Vindocinense à nonnullis dicitur, ab anno 678. ad 1251. descriptum *ex codice mss. Vindocinensis Cœnobij.*

Fragmentum Genealogicum ex Chronicis Haynoniensibus collectis per Magistrum Balduinum de Auennis. *Ex mss. Exemplari V. C. Domini Ioannis du Bouchet Equitis.*

Series Imperatorum à Iulio Cæsare ad Federicum II. & Regum Galliæ à Pharamundo ad Ludouicum IX. *Ex codice Regio* 1822.

Chronicon incerti vsque ad annum 126, *Ex codice Thuano* 592.

Thomæ Chronica ab Augusto ad Rodulfum. *Ex codice Regio* 227. post Martini Poloni Chronicon, & ante Gofridi Monumetensis historiam de Regibus maioris Britanniæ.

Chronicon Lemouicense ab Adamo vsque ad annum 1265. *Ex codice Thuano* 529. Est aliud Chronicon Abbatum sancti Martialis Lemouicẽsis à Pipino Rege ad an. 1316. quod ex *Bibliothecæ Cordesianæ codice mss.* descripsit aut integrum, aut magna ex parte Ioannes Beslyus. Idem quoque excerpsit nonnulla ex Chronico sancti Stephani Lemouicensis, quod erat in Bibliothecâ Domini Ribier Regi ab interioribus consiliis. Porrò iis vtemur excerptis, si non liceat autographos ipsos nancisci codices.

Chronicon S. Vincentij Metensis ab anno 511 ad 1279. *Ex veteribus membranis eiusdem Cœnobij*

Chronicon ab initio mundi, ad annum 1281. *Ex codice Regio* 79.

Chronicon à creatione mundi, ad annum 1300. *Ex codice mss. Bibliothecæ V. C. Gabrielis Naudæi, artigiæ Prioris.*

Chronicon F. BERNARDI GVIDONIS, ordinis Prædicatorum, Episcopi Lodeuensis, in quinque partes diuisum: *Ex codice Thuano* 567. *& ex membranis V. C. Iuliani Brodæi in supremâ Curiâ Parisiensi causarum Patroni.*

Eiusdem Guidonis liber de Concilijs, extat *in codice eiusdem Bibliothecæ Thuanæ* 453. cum Chronico incerti, Imperatorum vitis, & Regum Franciæ Genealogia. *In codice* 252. habetur Tractatus de Annis Conciliorum Generalium & Prouincialium. *In Regio verò codice mss.* Eiusdem sunt Catalogi Paparum, Imperatorum, Regum Franciæ, & Comitum Tolosanorum, nec non de tempore celebrationis Conciliorum.

Memoriale Historiarum IOANNIS Parisiensis, qui fuit Canonicus S. Victoris vsque ad annum MCCCXXII. *Ex codice ms. Bibliothecæ Regiæ.* Alterum eius exemplar è Petauianâ delatum est in Sueciam.

Chronicon Bezuense IOANNIS Monachi extat in *codice* 690. *Bibliothecæ Regiæ* hactenus ineditum: sed quia accepimus R. P. Petrum Franciscum Chiffletium Societatis nostræ Theologum de eo post Benignianum Diuionense Chronicon publicando cogitare, ab vtroque supersedebimus.

Chronica Martiniana. *Ex codice Thuano 698.* In quo etiam reperitur Epitome Conciliorum, & de Regibus Francorum.

Chronicon IOANNIS FRASQVETI Monachi sancti Germani Antisiodorensis. *Ex codice ms.*

Chronicon Vezeliacense ab anno Christi Natali, ad annum MCCCXVI. *Ex antiquo ms. codice eiusdem abbatiæ*, descripsit V. C. Iacobus Choletus, in suprema Parisiensi Curiâ causarum Patronus, mihique communicauit.

Historia Polychronica ab initio rerum, ad annum MCCCCLXXXVI. *Ex codice Regio 475.* In *1666.* habentur vitæ Imperatorum Romanorum breuiter descriptæ vsque ad Anastasiũ.

Chronica Regum Franciæ, vsque ad Carolum V. *Ex codice Thuano 279.*

Historia Karoli VI. Francorum Regis, ab anno MCCCLXXX. ad MCCCCXVI. scripta in Monasterio S. Dionysij in Franciâ iussu duorum Abbatum. *Ex codice Thuano* 87.

STEPHANI DE CONTY Monachi Corbeiensis Historia sui temporis. *Ex codice 520. Bibliothecæ Monasterij sancti Germani à Pratis, qui fuit olim Abbatiæ sancti Petri Corbeiensis.*

Chronicon Ordinis CARTVSIANI *ex codicibus 68. & 303. Bibliothecæ Thuanæ,* in quibus etiam reperiuntur statuta Cartusianorum cum notis, Liber de origine & veritate perfectæ Religionis ad defensionem Ordinis Cartusianorum, Prioris cuiusdam Maioris Cartusiæ de ceremonijs quibusdam ordinis Cartusiani ad Bonifacium Cartusianum, Eiusdem quoque Prioris Epistola, quare ordo Cartusianorum non habet multos Sanctos canonizatos, & de approbatione & confirmatione ordinis Cartusiani à Romanâ sede & Romanis Pontificibus. Extant & in *codice 381. eiusdem Bibliothecæ* Consuetudines in officio Diuino apud Cartusianos, *& in codicibus 286. & 287.* statutorum eiusdem ordinis partes duæ cum glossis.

Chronicon Fontanellense, siue Abbatiæ S. Vandregisili in pago Caletensi diœcesis Rotomagensis. *Ex apographo codicis ms. qui est in Collegio Tornacensi Societatis Iesu in Belgio.*

Annalium Beccensium Epitome magnis, Gallorũ, Anglorumque illustrata conatibus: Auctore Francisco Carreo Lexoueo Monacho. *Ex ms. exemplari.*

Chronicon Dolense, seu Abbatiæ B. Mariæ Burgidolensis in Biturigibus, incerto auctore. Edidimus ad calcem Tomi primi Miscellaneorum nostrorum, *ex codice membran. ms. quem vtendum dederat V. C. Dominus* Desmarests *Generalium Regij apud Bi-*

turigas Thesauri Iudicum Præses meritissimus. Nunc verò auctius prodit *ope alterius codicis* MS. Accedunt quoque Catalogi Abbatum eiusdem Cœnobij & Principum Dolensium seu Dominorum Castri-Radulfi.

Chronicon S. Vitoni Virdunensis ab anno DCCCCII. ad MDXCVIII. *Ex archiuis eiusdem Abbatiæ depromptum.*

Historia PATRIARCHARVM, siue Archiepiscoporum BITVRICENSIVM, à sancto VRSINO primo Antistite, vsque ad IACOBVM REGIVM. Auctore Anonymo, qui Monachus Sansulpitianus fuisse creditur. *Ex codice MS. qui fuit olim in Bibliotheca* VV. CC. *Ioannis Iacobi de Cambray & Claudij de Beaux-oncles insignis Ecclesiæ Bituricensis Decanorum, cuique Indicem texuit anno* 1608. *vir doctissimus* Carolus de la Saussaye *Decanus Aurelianensis, eo vsus in conscribenda Aurelianensium Præsulum Historia, vt constat ex Vitis* BB. *Philippi Berruier, & Rogerij de Ternis. Is verò codex in manus meas venit beneficio Illustrissimi ac Reuerendissimi Patriarchæ Archiepiscopi Bituricensis, Aquitaniæ Primatis*, D. D. ANNÆ DE LEVIS VENTADORII.

Historia Episcoporum Autisiodorensium, à sancto Peregrino primo Antistite, duas in partes diuisa, vnà cum Appendice vsque ad D. Iacobum Amiotum. *Ex codice* MS.

Vitæ Archiepiscoporum Senonensium. *Ex codice Thuano* 105.

Historia eorumdem Archiepiscoporum Senonensis Ecclesiæ vsque ad annum MDLVIII. ab Vrbano Reuersey Doctore Parisiensi & Senonensi Præcentore scripta, apparet in *Indice Bibliothecæ Thuanæ numero* 789.

Historia Episcoporum & Comitum Engolismensium: *ex apographo* MS. *quod descriptum fuisse arbitror ex codice* 733. *Bibliothecæ Petauianæ.*

Catalogus Episcoporum Magalonensium vsque ad mortem Galterij anno MCXXXIII. Auctore domno Arnaldo de Verdala Magalonensi Antistite. *Ex MS. exemplari.*

Gesta Pontificum Metensium vsque ad annum MCLXXXI. *Ex codice Puteanæ Bibliothecæ.*

Epitome Gestorum quorumdam Ecclesiæ Petracoricensis Præsulum incerto Auctore ab anno DCCCCLXXVI. ad annum MCLXXXII. *Ex veteri codice Petracoricensi.*

Historia Treuirensium Archiepiscoporum, vsque ad annum MCXXXII. *Ex codice* 760. *Bibliothecæ Thuanæ.*

Historia Episcoporum Virdunensium, à primo Antistite sancto SANCTINO vsque ad annum Christi MCII. & Abbatum Flauiniacensium.

niacensium. Auctore Hugone S. Vitoni apud Virdunū Monacho, atque Abbate Flauiniacensi. *Ex codice MS. optimæ notæ.*

Historia breuis Episcoporum Ecclesiæ Virdunensis. Auctore Berthario Presbytero ad Dadonem Episcopum. *Ex Apographo Codicis Virdunensis.* Continuatio eiusdem Historiæ ab anno 1048. vsque ad annum 1144. Auctore Laurentio quodam cœnobij sancti Laurentij Leodiensis Monacho, qui in Abbatia S. Vitoni aliquandiu habitauit, opusque suum Alberoni de Chiny eiusdem vrbis Clauorum Episcopo dedicauit. Eidem nescio quis Appendicem attexuit vsque ad annum 1250. quo mortuo Federico Imperatore Pōtifex Innocentius IV. Mediolanum repetiit. *Ex codice ms. R. P. Hieronymi Vignier Oratorij D. N. I. C. Presbyteri*. in quo ante Laurentij ad Alberonem Epistolam præcedunt Miracula meritis B. Firmini Septimi Virdunensium Episcopi varijs in locis edita.

Historia sacra Petri MALLII, quam sæpe in Appendicibus ad posteriores Tomos Annalium Ecclesiasticorum citat Eminentissimus Cardinalis Cæsar Baronius. *Ex MS. exemplari.*

Gesta Abbatum S. Germani Autissiodorensis ab anno Christi DCCCCLXXXIX. ad MCCXC. scripta à fratre GVIDONE Abbate eiusdem loci, cum Appendice vsque ad annum MCCCXXXIV. *Ex MS. Exemplari*, in quo etiam habetur Historia Selebiensis in Angliâ Monasterij, quod fundatum est in honore Sancti Germani Autissidiorensis ab anno MLXIX. vsque ad annum. MCLXXIV.

Quoties, & à quibus capta fuerit Ierusalem. *Ex codice MS. sancti Victoris Parisiensis.* DD. 7.

Terræsanctæ Recuperatio per F. Fidentium. *Ex codice Regio.* 428.

Reuelationum, siue Miraculorum Fiscanensis Monasterij Tractatus, post Cæsarij Regulam in *codice MS.*

De Miraculo Christi Domini Parisiis anno MCCXC. *Ex codice Puteano, & schedis calamo exaratis.*

Historia Excidij Cisterciensis Cœnobij. *Ex codice Bibliothecæ Puteanorum fratrum*, inquo institutiones & regulæ Cisterciensium.

De Antiquitate & commutatione in melius Malleacensis insulæ, de Translatione corporis S. Rigomeri. Item de restauratione eiusdem insulæ Cœnobij facta an. 1225. *Ex codice MS. qui fuit. V. C. Ioannis Beslyi.*

Historia Senonēsis in Monte Vosago Cœnobij auctore Richero eiusdem loci Monacho: *Ex codice MS.*

Narratio de Archidiacono Claromontensi, qui factus est Mo-

nachus sancti Martini Turonensis. *Ex mss Exemplari.*

Qualiter, à quibus, & quo tempore sacer ordo Vallis scholarium sub Regula sancti Augustini sumpsit initium. *Ex codice Mss.*

AIMERICI de Peiraco Decretorum Doctoris & Abbatis Moysiacensis de gestis Caroli Magni ad Ioannem Ducem Bituricensem cum glossis. *Ex codice Regio* 1343.

EREMPERTI Historia de Langobardis Beneuentanis à tempore Algelsis; siue à capto per Carolum Magnum Franciæ Regem Desiderio, postremo Langobardorum Rege, anno DCCLXXV. vsque ad annum Christi DCCCLXXX. *Ex mss. Exemplari. In codice* 13. *Naudæano*, habetur Collectio piarum donationum quas varij Langobardorum Reges, Duces Beneuentani, Imperatores & Summi Pontifices fecerunt Monasterio sanctæ Sophiæ, infrà & propè Ciuitatem Beneuentanam constituto, & ab Atriche Langobardorum Principe ædificato. Desinit in Priuilegio Rocherij Italiæ Regis, & Rocherij Primi Comitis, &c. Præmittuntur quædam testimonia de auctoritate Indultorum & Priuilegiorum Apostolicorum, nec non Ducum Beneuentanorum series Chronologica ab Othone primo ad Robertum Bene-natũ. Eminẽtissimus Cardinalis Baronius ex historia Eremperti edidit, Tomo IX. Annalium Ecclesiasticorum Epistolam Apologeticam Ludouici secundi Imperatoris ad Basilium Macedonem CP. Imp. missam anno 871. atque ex eo Duchesnius.

GERVASII Tilleberiensis Regni Arelatensis Mareskalli ad Othonem IV. Imperatorem Otia Imperialia, siue vniuersi Orbis descriptio: *Ex codicibus mss. Regio* 427. *Thuanis* 110. 282. Vitæ Paparum à Petro ad Ioannem XXII. & Romanorum Impp. quæ subiiciuntur in Regio codice à Iulio Cæsare ad Ludouicum Bauarum, non sunt saltem omnes ab eodem Geruasio conscriptæ. Fragmentum Historiæ Episcoporum Eboracensium in Angliâ ab anno 627. ad annum 972. *Ex mss. Epistolarum Iuonis Carnotensis.*

Historia Anglorum vsque ad annum DCLXXXIX. *Ex codice Puteano. Est in codice Regio* 52. Historia Anglorum HENRICI Archidiaconi Lincolniensis Episcopi, ab anno MCXLV. *Et in codice* 31. II. *Partis eiusdem Bibliothecæ Regiæ* Chronicon de Regibus Angliæ ad Richardum II. Processus factus ad coronationem eiusdem Regis, modus tenendi Parlamentum Angliæ, modus faciendi duellum coram Rege Angliæ, & de Officio Mareschalli in Anglia, cum nonnullis alijs Gallicâ linguâ conscriptis, quæ ad institutum nostrum non attinent.

Historia Britonum. *Ex codice Puteano, fortè an &* *Thuano* 438.

De Dignitate Dolensis Ecclesiæ. *Ex veteribus membranis.*

Historia Comitum Flandriæ, vsque ad annum MCCCDXVII. *Ex codice Mss. Puteanæ Bibliothecæ.*

Breuis Historia Comitum Andegauensium vsque ad Henricum II. Angliæ Regem, Ducem Normanniæ & Aquitaniæ, Comitem Andegauiæ, Pictauiæ, &c. *Ex codice mss. Bibliothecæ S. Victoris. in Thuano 632.* præmittuntur Chronico Andegauensi nomina Comitum & Episcoporum Andegauensium, nec non Abbatum sancti Albini.

Gesta Consulum Andegauorum & Dominorum Ambasiensium: *Ex codice mss. collato cum Regijs 996. & 1080. Thuanis 498. & 782* Erant in *Petauianâ* quoque *Bibliothecâ* Gesta Andegauorum Consulum auctore Monacho Maioris Monasterij ad Henricum Angliæ Regem. Extant quoque *in codice 1178. Partis II. Bibliothecæ Regiæ.*

LAMBERTI Ecclesiæ Ardensis Presbyteri Collectanea super Ghisnensium Historiam ex Arnoldo de Ghisnes ab anno DCCXCII. *Ex codice Thuano 240.*

Historia & statuta Montis Pessuli. *Ex codice Thuano 580.*

Fr. HVMBERTI Montismoretani Bella Crauentorium, Brossimerianum, Vernolianum & Aurelianum: *Ex veteri editione.*

Obsidio Rhodiorum Insulæ, sub Illustrissimo Petro d'Aubusson Summo Domus Hospitalis Magistro. Item Guillelmi Caoursin Galli, Vicecancellarij, de casu Regis Zizimi, & M. Pauli Tractatus in fauorem Religionis S. Ioannis Hierosolymitani. *Ex codice Thuano 555.* Nonnulla quoque eo spectantia animaduerti in *Petauiano indice numeris* 574. & 650.

ROBERTI Blondelli assertio Normanniæ, per Carolum VII. *Ex codice Regio 1814.* Erat olim in eadem Bibliotheca, oratio Historialis Petri Blondelli Normanni contra Anglos, in qua continentur omnia quæ Anglos inter & Francos gesta sunt vsque ad Normanniæ reductionem, sed modo non comparet.

Miranda de laudibus Franciæ ad Carolum VII. anno MCCCCL. *Ex codice Regio 1309.* in quo habetur & liber armorum per Bernardum de Rosergio Ecclesiæ Tolosanæ Præpositum & de arte blasonandi, nec non de Ambasiatoribus & eorum iure.

De AMELHARDO Presbytero Leodiensi qui res gestas Caroli VII. libris quinque & vitam Ludouici XI. libris septem complexus est, id vnum possumus polliceri, quòd si beneficio eorum, qui possident in manus nostras venerit, publici iuris cum alijs faciemus, nec patiemur diutius in tenebris ac puluere delitescere.

IACOBI Gohorij de rebus gestis Francorum ab excessu Ludouici XI. *Ex codice Regio 1360*,& excellentia Regis Caroli VIII. per Petrum Lazaronum. *Ex codice Regio 2142.*

Historia Ludouici XII. Francorum Regis Christianissimi Auctore IACOBO Gohorio. *Ex codice Thuano 160.* Io. MICHAELIS Nagonij Ciuis Romani panegyricon prognosticon ad Regem Ludouicum XII. *Ex codice Regio 1365*. Subministrabit quoque nobis eadem Bibliotheca Christianissimi Regis beneficio clarissimorum virorum Puteanorum Fratrum GVILIELMI Bellaij de rebus gestis Francisci libros quatuor priores ab eo Latinè scriptos, cum CLAVDII Coterei Turonensis Chronico ab anno MDXXXIII. ad MDL.

Homagia & iuramenta Communiæ & Treugæ facta Domino Bituricensi Archiepiscopo Ioanni de Soliaco annis MCCLXI & MCCLXII in nouitate suâ. *Ex Chartulario Archiepiscopali, pagina 212. & sequentibus.*

Chronica Saracenorum. *Ex codice Regio 1098.* in quo lex Saracenorum, quam Alcoran vocant.

Liber de vita moribus & actis omnium Principum mundi de Bibliotheca Romæ extractus, & per Concilium approbatus: necnon Historiæ Langobardorum, Vngarorum, & Tartarorum, cum appendice ad annum 1178. *Ex codice Regio 1181.*

Historia à Nino ad Iustinum: *Ex codice Regio 1431.*

Incerti de Dijs gentium, de scenâ & orchestrâ, ornamentis Imperatoris & militum, de clypeorum varijs generibus, de Patricii dignitate, de variis equorum generibus & coloribus. *Ex codice Regio 1834.*

BAPTISTAE Marchionis Palauicini Episcopi Reginensis Historia Crucis Domini ad Eugenium IV. *Ex codice Regio 2025.*

Chronica Roberti Giscardi & Fratrum ac Rogerij Comitis Mileti, incipit: Fuit in partibus Normanniæ haud longè à ciuitate Constantia miles quidam, nomine Tancredus &c. Desinit verò: post modum autē prædictus Carolus Dux Calabriæ Neapolim rediens ibidem anno Domini 1300. die nona mensis Nouembris duodecimæ indictionis in Domino transmigrauit. *Ex codice Naudæano 19.*

Historia Regni Siciliæ ab anno MCCLXVI ad MCCLXXVIII. cum Siciliæ Insulæ Chronica à Petro Rege Aragonum ad mortem Frederici II. *Ex codice Regio 2089.*

Relatio Fratris NICOLAI Episcopi Botrontini facta Clementi Papæ V. de rebus gestis per Henricum V. Imperatorem in Italia ab anno 1310. ad 1313. *Ex codice Naudæano 16.*

Theodorij

THEODOSII Monachi & Grammatici ad Leonem Archidiaconum de excidio Syracusarum. *Ex codice Regio* 2177.

Chronicon Mediolanense. *Ex codice Regio* 2136.

Breuiloquium Peregrinationis Thomæ Basin Episcopi Lexouiensis. *Ex codice sancti Victoris.*

Ordo creationis Magni Rhodiorum Magistri Emerici Ambosij. *Ex codice Regio* 2298.

Historia Concilij Basileensis scripta ab Augustino Patricio Canonico Senensi anno MCCCCLXXX. desumpta ex Archiuis Synodi. *Ex fasciculo* 17. *Bibliothecæ Regis Christianissimi*, quo continentur Conciliorum Constantiensis, Ferariensis & Florentini breues Historiæ, & Epistolæ quædam synodales, & orationes habitæ Basileæ in synodo.

Concordantiæ Inquisitionum factarum aduersus Ordinem Templi ab Inquisitore Hæreticæ prauitatis primùm, tum à tribus Cardinalibus, & demum ab ipso Pontifice Clemente V. *Ex codice* 15. *Naudæano*, quem ex charta & scriptura conijcere licet ipsomet tempore Inquisitionis illius in Templarios scriptum fuisse.

Acta Inquisitionis Carcassonensis contra Hæreticos annis MCCCVIII. & sequenti. *Ex fasciculo* 46. *Bibl. Regiæ.*

PETRI Cyrnei Historia de rebus Corsicis ad annum MDV. *Ex codice Regio* 922.

Hierosolymita, siue de oppressione, liberatione, restauratione Ecclesiæ Hierosolymitanæ. *Ex fasciculo* 49. B. R.

ALBERTI Catanæi Archidiaconi Cremonensis de Regibus Francorum, vsque ad Carolum VIII. duo vidi hactenus exemplaria: Alterum *Puteanum* exquisitissimo charactere conscriptum, de cuius Epistola liminari ad Ludouicum XII. diximus nonnulla sub finem Tomi II. nostrorum Miscellaneorum pagina 712. & duabus sequentibus: Alterum *Petauianum* dicatum Annæ Britannicæ duorum Regum, Caroli ac Ludouici coniugi, quod præfixa operi specialis Epistola indicat. Nos vtrumque, si res tanti videatur, conferemus, & Lectoribus integrum, quantum fieri poterit, exhibebimus.

ALBERICI Monachi Trium Fontium Ordinis Cisterciensis Chronicon, siue Historia digerendis nobilium Galliæ ac Germaniæ Familiarum genealogicis Tabulis per quàm vtilis, vsque ad sancti Ludouici IX. Francorum Regis ætatem deducta. *Ex codice V. C. Ioannis du Bouchet.*

Neque verò abs re fuerit ex Petauiano indice nonnullos hîc scriptores adiungere, qui lucem, quod sciam, nondum viderunt: Videbunt autem,

cùm visum fuerit serenissimæ Suecorum Reginæ CHRISTINAE, *cuius instructissimam Bibliothecam cum alijs quam plurimis ornant hi quoque codices ex Galliâ nostrâ Stolkolmium deportati.*

ANDREÆ Arelatensis libri tres de origine & gestis Francorum n. 1138.

FVLCONIS Andegauorum Comitis Fragmentum Historiæ Andegauensis n. 1521.

GAVFRIDI de Collono Monasterij sancti Petri Viui apud Senonas n. 677. & 732.

GERALDI de Fracheto Ord. Præd. Chronicon Lemouicense.

GERARDI de Aruernia ab orbe condito vsque ad annum 1274. n. 1185.

HELINANDI Monachi Frigidi montis Historia, libris octodecim ab initio mundi, nu. 14. & 32.

HVGONIS de sancta Maria Floriacensis Historia Ecclesiastica seu Chronicon.

HVGONIS à sancto Victore Chronicon.

NICOLAI Ambianensis Chronicon n. 125.

RICHARDI Monachi Chronica temporum num. 256. & 259.

RICOBALDI Ferrariensis Chronicon totius orbis n. 1166.

Tractatus de constructione & perfectione Ecclesiæ & cœnobij sancti Richarij Centulensis n. 822. & quàm plurima alia.

Plura poterant addi: sed nos iamdudum ad se vocant Vitæ Sanctorum & Passiones seu Acta Martyrum, ex quamplurimis eiusdem generis quæ præsto ad manum sunt Bibliothecarum Parisiensium arcana scrutantibus, selecta, ea scilicet, quæ aut nondum vulgata sunt, aut mutila atque innumerabilibus deformata mendis prodierunt.

ADALBERONIS Metensis Episcopi huius nominis secundi vita. *Ex codice mss. V. C. Sebastiani Hardy in Parisiensi Præfectura Consiliarij Regij.*

S. AGOARDI & S. AGLIBERTI Martyrum in vico Crestolio passorum acta. *Ex codice mss.*

S. AMBROSII Caturcensis Episcopi, in Diœcesi Bituricensi defuncti vita. *Ex vetustissimo Ecclesiæ Bituricensis Breuiario Mss. ad diem XVI. Octobris.*

S. ANTONINI Apamiensis Martyris passio. *Ex ms. exemplari.*

S. ANTONINI Martyris vita edita à Paschali Papa. *Ex codice Thuano 534.*

S. APOLLINARIS Valentini Episcopi vita. *Ex codice Petauiano, aliisque pluribus descripta.*

S. ARIGII Vapincensis Episcopi vita. *Ex codice mss. Prioratus*

Siluiniacensis apud Boios diœcesis Claromontanæ.

S. Aviti Viennensis Archiepiscopi vita. *Ex mss. exemplari.*

S. Aunarii Autissiodorensis Episcopi vita. *Ex veteribus membranis quæ penes me sunt.*

S. Austrebertae Virginis vita altero tanto amplior ea quam edidit Surius. *Ex Bibliotheca V.C. Bigotij in suprema subsidiorum Rhotomagensi Curiâ Senatoris integerrimi, quæ plurimas Sanctorum passiones ac vitas suppeditare posset, si nobis propositum esset id scribendi argumentum pluribus persequi.*

S. Austregisili Bituricensis Archiepiscopi res gestæ, ac miracula tribus libris comprehensa cum Elogio eiusdem tumulo marmoreo antiquitus insculpto. *Ex pluribus mss. codicibus probatæ notæ ad diem XX. Maij.*

S. Austremonii Aruernorum primi Præsulis, ad diem primam Nouembris. *Ex apographo, quod alias à V. C. Andrea Duchesnio ex pluribus codicibus mss. exscriptum est.*

B. Baronti Monachi Historia vitæ & conuersationis scripta anno sexto Theodorici Regis Francorum. *In Perauiano indice num. 1193. In Puteano verò habetur,* Visio vel actus B. Baronti Confessoris.

S. Betharii Carnotensis Episcopi vita. *Ex codice mss. Abbatiæ Pratellensis.*

S. Brendani Abbatis vita. *Ex codice Puteano.*

S. Brunonis & Primorum IV. Cartusiæ Priorum Elogia, siue de institutionibus Ordinis Cartusiensis breuis narratio. *Ex mss. codice sancti Remigij Remensis.*

S. Petri de Murrone, siue Cælestini Papæ V. vita duobus libris auctore Petro Alliacensi Cardinale, cuius stylum mutauit in editione Parisiensi anni 1539. Dionysius Faber Cœlestinorum Prior: *Ex codice Naudæano 9.* in quo etiam habetur vita eiusdem sanctissimi Viri, quam ipse propriâ manu scripsit, & in sua cellula reliquit, cui adduntur liber de ipsius Canonizatione à quodam eius deuoto compositus, lamentatio de eius morte, & opus prosometricum, de quo in Coronide Poëtica.

S. Caesarii Arelatensis Archiepiscopi vita, auctore Cypriano, cum Auctario Messiani presbyteri pluribus in locis restituta, sublatis quoque ope *veterum membranarum* quam plurimis mendis, quibus scatet editio D. Vincentij Baralij in Bibliothecâ Lirinensi.

S. Clementis Papæ & Martyris corporis Translatio. *Ex mss. exemplari.*

S. Desiderii Cadurcensis Episcopi vita. *Ex apographo, quod ex*

Cadurcinæ ciuitatis monumentis descriptum communicauit V. C. Antonius de Vyon D. d'Herouual in suprema Rationalium Camera Auditor.

S. Dionysii Parisiensis Episcopi & Sociorum eius acta contractiora iis, quæ vulgo habentur. *Ex codice Turonensi, & ex veteribus membranis, quas habemus.*

S. Evsicii Confessoris vita. *Ex veteribus membranis.*

S. Evstadiolae, Siue Stadiolæ, Abbatissæ vita. *Ex codice mss. Ecclesiæ Medij Monasterij in vrbe Bituricensi, quod olim ipsa construxit, fundauitque.*

S. Felicis, nec non Liberij, Romanorum Pontificum acta. *Ex mss. exemplari non adscripto eius, vnde descriptum fuit, codicis loco, aut possessori.*

S. Firmati patriâ Turonensis vita: obiit 8. Kal. Maij. *Ex mss. exemplari. Extabat & in codice Corbeiensi, ibique fit mētio Eonæ super Rhodanum, vt monuit P. Iacobus. Sirmondus in eruditissimis notis ad Auiti Viennensis Epistolas, pagina* 54. In eodem, ni fallor, codice visebantur, vita sancti Turibij Cenomanensis Episcopi qui obiit xvi. Kal. Maij, Auctore Caro filio Seueri, Passio sancti Irenæi Episcopi Sirmiensis 8. Idus Aprilis, vita sancti Siuinardi è pago Cenomanico qui decessit Kal. Martij anno 8. Theodorici Regis, vita sancti Bertutini à Barbaris occisi, qui à Normannia venit ad regionem adiacentem castello cui nomen est Vallis-Guidonis non procul à Meduana Fluuio, vbi nunc Ecclesia sancti Bertutini nomine, vita sancti Carauni martyris apud Carnotenos occisi à sicarijs, Passio sancti Ernani Martyris apud Augustodunum tempore Nectarij Episcopi, vita sancti Florentij Presbyteri quatuor libellis vita sancti Maculfi Abbatis, translatio S. Liborij tempore Ludouici Pij, &c.

SS. Floridi Tiphernatis seu Ciuitatis Castelli Episcopi, & Amātij eiusdē ciuitatis Presbyteri ac Patroni, auctore Arnulpho Aretino Canonico ac Diacono ad Theobaldum Castellanum Episcopum circà annum 1080. *Ex codice Naudæano* 27.

S. Fvrsei Abbatis vita, auctore Arnulfo Latiniacensi Abbate. *Ex codicibus mss. Bibliothecæ Petauianæ & aliarum.*

S. Germani Autissiodorensis Episcopi Miracula duobus libris comprehensa auctore Herico Monacho cœnobij sancti Germani ad eamdem vrbem, qui vitam eiusdem Sancti carmine complexus est sex libris, iam olim seorsim vulgatis. *Ex vetustissimo codice mss. Ecclesiæ B. Mariæ Laudunensis, & fragmento apographi descripti ex codice sancti Ioannis Reomaensis in Diœcesi Lingonensi: nec non ex veteribus membranis, quæ penes me sunt.*

sanctæ

S. GLODESINDIS Virginis vita, & translationes, Ioanne Abbate, ni fallor, Gorziensi auctore. *Ex mss. codice nostro, aliisque optimæ notæ.*

GVETINI, siue Gustini Monachi visio. *Ex codicibus mss. Puteanæ Bibliothecæ cum Freculfo Lexouiensi & Gofrido Monumetensi compactis.*

S. GVNDVLFI Episcopi Translatio & Miracula. *Ex codice mss. Ecclesiæ Collegiatæ B. Austregisili de Castro in suburbio Bituricæ Ciuitatis.*

B. HELENAE Monasterij Ordinis de Cella veteri extra Paduam, quæ obiit anno ætatis suæ 24. Christi 1231. die quarta Nouembris cum reuelationibus ipsi à Deo factis. *Ex codice Naudæano 17.*

HILDEBERTI, primum Cenomanensis Episcopi, tum Archiepiscopi Turonensis, vita: *Ex libro mss. de Gestis Pontificum Cenomanensium.*

De Gestis & translatione B. Iacobi è Castro Plebis, ordinis Seruorum. *Ex codice Naudæano 17.*

S. IOANNIS Chrysostomi vita, Christophoro quodam interprete, à Leone clerico cognomento Ioanne innumeris verbis aucta, plurimisque in locis castigata, ac Lupo Presbytero, quondam Iuliano appellato, dicata. *Exscripta ex membranis ante annos plus minus quingentos exaratis.* In codice 17. S. P. vir quidam eruditus annotauit reperiri vitam Ioannis Chrysostomi editam per Leonem seu Ioannem Clericum cum epistola dedicatoria ad quemdam Iulianum seu Lupum Presbyterum. At in pluteo Historiæ Ecclesiasticæ libros gestante obseruauit cum pluribus aliis, & hæc quatuor opuscula 1. Historiam Compendiosam ab Adamo ad Alexandrum Tertium, 2. Callisti II. Papæ, antea Iacobi, opus de Miraculis sancti Iacobi Apostoli, & variis Historiis eò spectantibus, 3. de vita sanctæ Magdalenæ, Marthæ & Lazari, ac testimonia litterarum Summorum Pontificum de translatione corporis sanctæ Magdalenæ ex territorio Aquensi tempore Gerardi de Rossilione Comitis Burgundiæ in Monasterio Vezeliacensi per B. Badilonem, alias Ludilonem, IV. de Inuentione & reuelatione imaginis Crucifixi Ciuitatis Lucensis per Leboinum Diaconum edita, & de translatione facta ad ciuitatem Lucensem, anno Domini 742. In eadem Bibliotheca fuisse memorantur: Passio sancti Volusiani Martyris scripta à Gregorio Turonensi, translatio sancti Hieronymi ex Bethleem ad vrbem cum carminibus in eius laudem & floribus ex operibus eiusdem decerptis, carmina de laudibus sancti Mauri, Epistola Cyrilli Presbyteri Montis Carmeli ad Abbatem Ioachimum de futurorum reuelationibus, Ioachimi Abbatis Florensis Concordia noui ac

veteris Testamenti, Theophili Antiocheni Homilia, Seueriani Episcopi tres homiliȩ de Lazaro scilicet & in Euāg. Quis ex vobis arguet me de peccato. Et rogabat Iesum quidā Pharisæus, &c. Epistola Ebbonis Archiepiscopi ad Alitgarium Episcopum cum responsione. Item Quadripartita editio Magistri Alani contra Hæreticos, VValdenses, Iudæos & Paganos cum Epistola ad Principem Pessulanum; Dialogus Iacobi de Altouitis & Ioannis de Siglero, de sedando schismate Benedicti de Luna &c. quæ mihi tantùm ex indice comperta sunt; si verò aliunde nancisci liceat, ea cum cæteris publici iuris faciemus ipsi, aut saltem alios ad ea vulganda intento in fontes digito hortabimur & adiuuabimus.

S. Ioannis Gorziæ Abbatis vita: *Ex apographo codicis mss. pluribus in locis carie exesi.*

S. Ivniani Confessoris & Sacerdotis vita, auctore VVlfino Episcopo ad Godolenum Abbatem. *Ex mss. Exemplari.*

S. Lavriani Hispalensis Episcopi Passio die quarta Iulij. *Ex codice mss. Ecclesiæ sancti Austregisili de Castro Bituricensi.*

De sanctis Lemouicensis Diœcesis tres narrationes, auctore Fr. Bernardo Guidone Ordinis Prædicatorum Episcopo Lodeuensi à nobis ante plures annos descriptæ *ex codice Petauianæ insignis Bibliothecæ* 638. in quo habebantur, quæ pronuper edidimus pagina 608. & sequentibus Tomi I. nostrorum Miscellaneorum: I. de Fundatione Ordinis Grandimontensis in eadem Diœcesi Lemouicensi. II. de Fundatione & progressu Monasterij sancti Augustini Lemouicensis. III. de Fundatione & Prioribus ordinis Artigiæ in eadem Prouincia.

S. Leopardini Monachi & Martyris passio & miracula. *Ex codice mss. Siluiniacensi*: Addemus & contractiorem Historiam *ex veteribus membranis Abbatiæ S. Sulpitij Bituricensis*, ad quam spectat sancti Leopardini Prioratus ad ripam Elaueris.

S. Levfredi Abbatis vita. *Ex codice mss. Abbatiæ Pratellensis.* Eandem vidisse me memini in libellulo anno MDXCVIII. cum aliquot chartis editam studio & opera Domini Iacobi du Breul Monachi sancti Germani de Pratis.

SS. Martyrum Marcelli & Anastasii acta contracta *ex ampliori narratione mss.* quam, si se det occasio, suo deinceps tempore integram repræsentabimus.

S. Mariani Eremitæ. *Ex vetustissimo Breuiario Diœceseos Bituricensis ad diem 19. Septembris.*

S. Maximi Reiensis in Prouincia Narbonensi Episcopi. *Ex codice mss. & ex Regio 627.*

SS. Decem millium Martyrum Passio x. Kal. Iulii, Latinè reddita ab Anastasio Bibliothecario. *Ex codice mss. ni fallor illo ipso, qui fuit in Bibliotheca V. C. Alexandri Petauij.*

S. MAXIMINI Abbatis Miciacensis, auctore Bertoldo Monacho: eiusdemque Miracula auctore Letaldo eiusdem loci Monacho. *Ex codicibus Petauianis & Regijs 542. 627.*

S. MEDARDI Nouiomensis Episcopi vita per Radbodum Nouiomensem. *Ex codice Thuano 593.*

S. MENVLFI Episcopi. *Ex veteri Breuiario Biturigum, ad diem 12. Iulij, & citato iamsæpius codice mss. S. Austregisili de Castro.*

Translatio corporis sanctæ Monicæ Matris sancti Augustini de Ecclesia sanctæ Aureæ apud ostia Tiberina ad Ecclesiam Abbatiæ sancti Nicolai de Arroasia seu de Arida Gamantia diœcesis Atrebatensis ordinis Canonicorum sancti Augustini anno 1172. duodecimo Kalendas Maii. *Ex codice Naudæano.*

S. NICONIS vita ex Græco in Latinum sermonem conuersa à *R. P. Iacobo Sirmondo Soc. Iesu.* Si Græcum apographum nancisci liceat, eandem referuabimus antiquis nostris Lectionibus Græco-Latinis, vnà cum vita sancti Pauli in Latro, ab eodem nobilissimo scriptore Latinè reddita, cuius Græcum exemplar reperimus.

S. PARDVLFI Abbatis Garactensis vita. *Ex veteribus membranis quæ penes nos sunt.*

S. PATERNIANI Episcopi & Patroni Fanensis qui sub Diocletiano vixit. *Ex codice Naudæano 27.*

S. PEREGRINI primi Autisiodorensium Episcopi passio. *Ex codice mss.*

SS. PERPETVAE & Felicitatis Martyrum Acta tum ampliora, tum contractiora. *Ex codicibus mss.*

S. REGINAE Martyris passio. *Ex mss. codice Flauiniacensi, cuius apographum communicauit R. P. Ludouicus Iacob Ord. Carmelitarum.*

S. RICHMIRI Sacerdotis, qui tempore Theodorici Regis, & Gilberti Episcopi, apud Cenomanos vixit. *Ex codice mss. Abbatiæ S. Melanii Rhedonensis.*

Liber tripertitus vitæ B. Roberti Abbatis Casæ Dei, cum appendice de eiusdem virtutibus ad Stephanum Abbatem. *Ex mss. exemplari.*

S. SALVII Ambianensis Episcopi. *Ex mss. exemplari. In Bigotiano codice* cum aliis pluribus legitur vita sancti Saluij episcopi & Confessoris.

S. SILVANI Confessoris, Leprosensium in Diœcesi Bituricensi patroni: *Ex antiquissimo Bituricensis Ecclesiæ Breuiario.*

S. SORI Confessoris. *Ex codice Thuano 652.*

S. SVLPITII, cognomento Pii, Patriarchæ Bituricensis vita longè vberior atque elegantior eâ, quam ediderunt Tomo 1. de Vitis Sanctorum D. Surius Cartusianus & R. P. Ioannes Bolādus Auctore Ioanne Fernande Monacho Casalis-Benedicti in agro Bituricensi, cuius meminit Trithemius libro de Scriptoribus Ecclesiasticis.

S. THEODARDI Narbonensis Archiepiscopi. *Ex codice mss.*

S. THEODORI Sedunensis Episcopi per Ruodpertum. *Ex codice Thuano 275.*

S. TRVDONIS Presbyteri vita auctore Donato quodam, qui in Epistola ad Angilramnum Archiepiscopum vocat se exiguum vltimumque exulem. *Ex veteribus membranis Abbatiæ sancti Vincentij Metensis* in quibus etiam descriptæ habentur Passio S. Eulaliæ Virginis, & vita sancti Hilarii Pictauorum Episcopi.

S. VIGORIS Baiocensis Episcopi, & S. VRSI Confessoris, de quo Gregorius Turonensis, &c.

ACCEDVNT ex Græcis mss. codicibus conuersa in Latinam linguam à R. P. Iacobo Pontano Societatis Iesu, quæ sequuntur.

I. de sancto Martyre Quadrato Corinthio, & quibusdam alijs Martyribus vtriusque sexus.

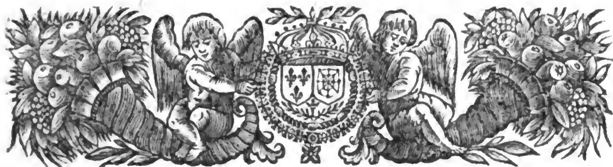
II. Vita sancti Antonii Patriarchæ Constantinopolitani.

III. Vita & certamen sancti Maximi Confessoris.

IV. Ioannis Metropolitæ Euchaitarum Encomium sanctissimorum Pontificum Basilij Magni, Gregorii Theologi & Ioannis Chrysostomi. Verùm de iis iam plus satis: ad secundam Partem accedamus.

NOVÆ

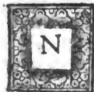
NOVÆ BIBLIOTHECÆ MSS. LIBRORVM,

SIVE SPECIMINIS ANTIQVARVM LECTIONVM LATINARVM

P. PHILIPPI LABBE SOC. IESV.

SECVNDA PARS.

Biblica & Theologica.

NOtitia de Sacris ſcripturis & libris Apocryphis, ſeu Deſcriptio & Adnotatio Gelaſij Papæ. *Ad calcem Conciliorum in antiquo Remenſi codice mſſ.* vnde plurimum lucis accedet ijs, quæ ex decreto eiuſdem Gelaſij Romani Pontificis edidit Gratianus, Diſtinctione xv. canone *sãcta Romana Eccleſia, &c.*

Clauis ſacræ Scripturæ, Mileto ſeu Melitone, Aſiano, vt volunt, Epiſcopo auctore. *Ex codice mſſ. collato cum Appendice ad Biblia verè aurea Theodulfi Aurelianenſis Epiſcopi, quæ quantiuis pretij extant in Bibliotheca Memmiana ante octingentos, & quod excurrit, annos deſcripta elegantiſsimo charactere.*

S. Gregorii Magni Papæ de Concordia Teſtimoniorum libellus.

ex apographo codicis mſſ. Abbatiæ ſancti Maximini ad muros Treuirenſes.

S. Peregrini Epiſcopi proœmium in propugnaculum Fidei aduerſus hæreſes ex Scripturis conſtructum, & in canones xc. diuiſum : *ex mſſ. exemplari.*

S. Avgvstini Hipponenſis Epiſcopi Speculum ex ſacris Scripturis aliò longè ordine, modóque digeſtum, quàm quod vulgo apparet. *Ex appendice ad eadem Biblia Theodulfi, quæ ſeruantur in Bibliotheca Memmiana.*

Breuiloquium pauperum in Scriptura in ſeptem partes diuiſum. *Ex codice mſſ.*

Liber diſtinctionum in Scripturam. *Ex codice Puteano.*

Evstathii Antiocheni Epiſcopi Homilia in Hexaemeron, Geneſin, &c. Latinè reddita à R. P. Ioanne Mariana è Societate Ieſu.

Catena Patrum in Exodum optimæ notæ. *Ex codice 606. II. Partis Bibl. Regiæ.*

Moralis expoſitio ſuper Exodum Stephani Langton, ſiue de Languetone, qui Cantuariæ viuebat anno 1228. fuitque S. R. E. Cardinalis &c. ex Doctore Theologo & Cancellario Academiæ Pariſienſis. *Ex codice Naudæano 6.* Eiuſdem plurima in ſacram Scripturam Commentaria recenſet Geſnerus.

Adrebaldi Monachi, vt creditur, Floriacenſis, libellus de Benedictionibus Patriarcharum filiorum Iacob. *Ex codice mſſ. E E. 14. Bibliothecæ ſancti Victoris Pariſienſis* ἀκεφάλῳ καὶ μονήρει tacitóque Auctoris nomine, quæ nos aliunde ſuppleuimus.

Roberti Epiſcopi Lingonenſis ſuper Leuiticum. *Ex codice Regio 153.* Gloſſas in Leuiticum habes *cod. 862.*

Adalberti Diaconi ſpeculum ex Moralibus ſancti Gregorii in Iob diſtributum in quatuor libros ad Harmanum Presbyterum. *Ex codice mſſ.* Scio latere alicubi librum hoc titulo : Gregorialis, B. Gregorii Papæ continens teſtimonia Noui & Veteris Teſtamenti ex opuſculis ſancti Gregorii Papæ extracta & in vnum collecta per Aulfum Cœnobij S. Martini Tornacenſis Monachum anno Domini 1192. ſub Odone primo eius loci Abbate deinde Epiſcopo Cameracenſi, cuius iuſſu auctor opus illud ex B. Gregorio compilauit.

Evsebii Commentarij in Iſaiam. *Ex codice Thuano 188.*

Hervei Dolenſis Monachi Expoſitionis in Iſaiam Prophetam libri octô, ad Ioannem Dolenſium Abbatem. *Ex codice mſſ.*

Magiſtri Andreæ expoſitio ſuper Iſaiam. *Ex codice Thuano 275.*

PASCHASII & Gilberti in Lamentationes Ieremiæ. *Ex codice Regio* 1106.

M. ANSELLI Archidiaconi Glossulæ super Psalterium. *Ex codice mss.*

Expositio Psalmorum collecta ex Patribus à Fr. Petro, Priore Ecclesiæ Floresfiensis. *Ex codice Regio* 1178.

Commentaria Incerti in Psalmos. *Ex codice mss. & ex Regijs* 953. 1321. 2179. *aliisque.*

RVFINI Aquileiensis Presbyteri in psalmos LXXVI. Commentarij, extant nonnihil diuersi ab editis *in indice Bibliothecæ S. Germani Parisiensis* num. 73. Si quid publica luce dignum sit illud describemus.

Præfatio in Explanationem Cantici Canticorum, siue Epistola Iusti Episcopi ad Sergium Papam & Iustum Diaconem. *Ex apographo codicis mss. Herivallensis.*

IOANNIS de Abbatisuilla Decani Ambianensis, & postea Sabinensis Episcopi, in Cantica Canticorum, *ex codice mss.* 63. *Abbatiæ S. Germani Parisiensis.*

Incerti in Cantica Canticorum, *Ex codice Thuano* 266. *& ex Regio* 2267.

GVIDONIS Elnensis in Euangelia. *Ex codice Thuano* 188. & Incerti Annotationes, *ex Regio* 1164.

SEDVLII Collectaneum in Euangelium S. Matthæi ex varijs Patribus excerptum, & in capita seu sectiones CCCLV. diuisum. *Ex codice mss. optimæ notæ.* Vidimus quoque eiusdem, seu potius antiquioris alterius Sedulij exemplar operis Paschalis quatuordecim prioribus capitibus initio mutilum, in cuius fine hæc erant adscripta: Hoc opus Sedulius inter Cartulas dispersum reliquit, quod recollectum, adunatum, atque ad omnem elegantiam diuulgatum est à Turtio Rufio Asterio, Exconsule ordinario, atque Patricio, quod & subsequentes indicant eiusdem Asterij versus.

Sume Sacer meritis veracis dicta Poëtæ,
Quæ sine figmenti condita sunt vitio.
Quò calet alma fides, quo sancti gratia Christi,
Per quam iustus ait talia Sedulius.
Asteriique tui semper meminisse iubeto,
Cuius ope, & curâ edita sunt populis.
Quæ quamuis summi celebrent per secula fastus:
Plus tamen ad meritum est; si viget ore tuo.

Hæc verò placuit adscribere, quòd diligentissimi Francisci Iu-

reti solertiam fugerint: sequuntur in eodem codice laus domnæ Eunomiæ Sacræ Virginis, conflictus veris & Hyemis, Commodiani Instructiones, & alia complura, quæ suis locis repræsentabimus.

Clavdii Taurinensis Episcopi explanationum in Matthæum libri tres, anno DCCCXV. conscripti ad Iustum Abbatem, quem etiam appellatione Græcanica Eusebium vocitat. *Ex codice mss.* Habemus quoque præ manibus Tractatus super Leuiticum ab eodem Claudio Taurinensi Episcopo scripti anno DCCCXXIII. ad Theodemirum Abbatem, Præfationem & Epilogum, quæ duo, si libros ipsos quatuor integros nancisci non licuerit, Viris Doctis non inuidebimus.

Anselmi de Monte Leonis Glossæ in Matthæum. *Ex codice Regio 246.*

Roberti Monachi Lirensis in Euangelium sancti Ioannis. *Ex codice Regio 2201.*

Ercanberti Annotationes in Euangelium sancti Ioannis. *Ex codice mss.*

Incerti commentarius in Epistolas sancti Pauli. *Ex codice Regio 978.*

Marii Victorini antiquissimi Rhetoris Christiani commentarij in Epistolas sancti Pauli Apostoli ad Galatas & ad Philippenses. *Ex mss. exemplari.*

Eiudem Auctoris contra Iustum Manichæum.

Eiusdem aduersus Candidum Arianum cum ipsius Candidi libello de generatione Diuina. *Ex codice 774 Bibliothecæ Regiæ.*

Clavdii Episcopi Taurinensis in Epistolam ad Romanos & in duas ad Corinthios. *Ex codice 248 Regio.*

Clementis Alexandrini, vt fert titulus, Adumbrationes in Epistolas aliquot Canonicas, omissis Epistola Beati Iacobi & B. Ioannis tertia *Ex codice mss. qui fuit olim S. Mariæ Montis Dei*, in quo V. Bedæ, & Dydimi carne cæci, vt quidem habetur in titulo, expositiones super easdem Epistolas Canonicas. Hos vtriusque Auctoris commentarios cum editis conferemus.

Incerti commentarius in Epistolas S. Pauli ad Romanos, ad Corinthios, & I. ad Thessalonicenses. *Ex codice Regio 432.*

Gisleberti Pictauensis Glossulæ in Epistolas sancti Pauli Apostoli. *Ex codice Thuano 275.* Aliæ Glossæ in easdem Epistolas *ex codicibus Regiis*, 1571. 1579. &c.

Ambrosii Ansberti Epistola præfixa commentario in Apocalypsin, quæ desideratur in excusis. *Ex codice 95. mss. Bibliothecæ sancti*

sancti Germani de Pratis.

Interpretatio in Apocalypsim *Ex 2. fasciculo Bibliothecæ Regiæ.*

Scio & Aprigium Pacis Iuliæ in Hispania Episcopum scripsisse commentarium in Apocalypsim, nondum editum: de quo Isidorus Hispalensis in libro de Scriptoribus mentionem facit. Incipit: Biformem Diuinæ legis historiam duplici Sacramenti mysterio differendam non est nostræ humanitatis vel fragilitatis aliter posse enarrare, nisi sub Christo auctore, &c.

BERENGAVDI, Viri Ecclesiasticis literis optime eruditi in librum Apocalypseos. *Ex codice Regio 864. & altero R. P. Hieronymi Vignier* in quo eiusdem, vt creditur, extant commentarii in Epistolas Canonicas.

Hactenus Scripturæ Sacræ ductum sequuti, ordinem vtcumque aliquem, regulámque seruauimus, nunc Tractatus Theologicos, opuscula aduersus Hæreticos polemica, Definitiones Fidei, Homilias, Sermones, atque ad pietatem Adhortationes, Formulas, cæteraque ad ritus Ecclesiasticos spectãtia, Regulas Canonicorum, Monachorúmque, ac nonnullas Synodos, Gallicanis intactis, prosequemur.

Quæstiones Magistri Odonis Suessionensis, postea Abbatis Vrsicampi, tandem Episcopi Tusculanensis, qui vixit tempore Papæ Eugenij III. *Ex codice 8. V. C. Gabrielis Naudæi.*

M. PETRI Pictauini Parisiensis Academiæ Cancellarij glossæ super Sententias M. Petri Lombardi Præceptoris sui. *Ex codice Victorino D. I.* In quo eiusdem distinctiones in Psalterium. Illi fermè suppar extitit F. Petrus Pictauiensis Abbatiæ S. Victoris Canonicus, cuius pœnitentialis liber mss. seruatur in eadem instructissima Bibliothecâ, vnà cum altero pœnitentiali M. Petri de Flamesburgo eiusdem Cœnobij Canonici.

M. PRÆPOSITIVI Cancellarii Parisiensis summa. *Ex codice mss. nostræ Bibliothecæ*, quem cum *Victorino* conferemus, in quo habentur Magistri Martini quæstiones Theologicæ in quatuor libros distinctæ.

M. IOANNIS Nouiomensis summa. *Ex eodem mss. codice nostro.*

PETRI Cantoris Parisiensis, qui sub Philippo Augusto vixit, summa de Sacramentis & animæ Consiliis. *x codice mss. sancti Victoris GG. 13.*

Quæstiones variæ Simonis de Tornaco, qui viuebat circa annum Christi MCCXVI. *Ex duobus mss. codicibus.* Eiusdem expositio Symboli, quod sancto Athanasio tributur, habetur in vno ex duobus illis codicibus.

De Sacramentis liber incerti. *Ex codice Thuano 637*

M. Roberti Pulli S. R. E. Cardinalis & Cancellarij sub Lucio Papa II. sententiæ in 8. partes distributæ. *Ex codice mss. S. Germani ad Vrbem.*

Gvillelmi Abbatis Albæ Ripæ de Sacramentis Minorum, *Ex codice Thuano 787.*

Thomæ Cracouiensis dialogus de ratione sumendi corpus Christi. *Ex codice Thuano 773.*

Incerti Auctoris libellus de Eucharistiâ. *Ex mss. Exemplari.* De origine mortis humanæ, de animabus defunctorum, de vltima corporum resurrectione cum sermone Magistri Renardi. *Ex codice Regio 1653.*

S. Nicetæ Dacorum Episcopi, de quo sæpe S. Paulinus Nolanus Episcopus & Martyrologium Romanum ad diem VII. Ianuarij, Tractatus duo: Primus de Vigiliis seruorum Dei: Alter de Bono Psalmodiæ. *Ex codd. Vaticanis & Bibliothecæ sancti Maximini Treuirensis.*

Magni, seu Magnonis, Senonensis Archiepiscopi liber siue Tractatus de Baptismo. *Ex mss. exemplari.*

Iesse Ambianensis Episcopi de Ordine Baptismi. *Extabat olim in codice V. C. Francisci Pithoei cum Theodulfi libello eiusdem argumenti edito à Domno Hugone Menardo in notis ad Sacramentarium S. Gregorii, & à R. P. Iacobo Sirmondo inter opera Theodulfi.*

Ionae Aurelianensis Episcopi Tractatus ad Pipinum Aquitaniæ Regem septemdecim capitulis constans. *Ex mss. exemplari.*

Æneae Parisiensis Episcopi aduersus Græcos. *Ex mss. 444. Bibliothecæ Thuanæ.*

Ratramni Monachi Corbeiensis aduersus eosdem Græcos libri quatuor. *Ex codice mss. 711. eiusdem Bibliothecæ Thuanæ: In Petauiano Indice occurrit numeris 1287. & 1362.*

Avxilii Tractatus de Translatione Episcoporum, & ordinationibus à Formoso Papâ factis. *Ex mss. exemplari.*

Eiusdem Auxilii de eodem argumento Dialogus ad Leonem Nolanæ sedis Episcopum. *Ex eodem codice.*

Gisleberti Abbatis VVestmonasteriensis disputatio Iudæi cum Christiano ad S. Anselmum Cantuariensem Archiepiscopum. *Ex veteribus membranis.*

Petri Alfonsi Viri illustris ex Iudæo Catholici Christiani Dialogus in duodecim titulos seu Partes distributus. *Ex codice mss.* In prologo ait se, cùm antea Moyses vocaretur, baptizatum fuisse in sede Oscensis ciuitatis à Stephano Episcopo anno Chri-

sti 1106. Æra Hispanica 1144. mense Iulio, die natali Apostolorum Petri & Pauli, susceptumque è sacro fonte ab Alfonso Imperatore Hispanico, quem suum Patrem spiritualem appellat.

Collatio Orthodoxi cum contradicentibus. *Ex mss. exemplari.*

Collecta quędam à Floro Magistro ex SS. Patribus. *Ex mss. exemplari.*

Tres Fidei expositiones breuissimæ. *Ex codice Aniciensi post Damasi Epistolam ad Paulinum Antiochenum & ante Epistolam Sardicensis Synodi ad Iulium Papam.*

Definitio Fidei, symbolique Nicæni Concilij: item interrogationes de oratione Dominicâ, & symbolo, cum breui expositione super orationem Dominicam. *Ex veteri codice Fiscanensi.*

S. QVINTINIANI seu Quintiani, Asculani Episcopi ad Petrum Antiochenum Anathematismi nō nihil diuersi ab editis, cum tribus fragmentis de Mysterio Incarnationis ex epistolâ, seu tractatu ANASTASII Papæ Romani ad Vigilium. *Ex codice MS. S. Victoris Parisiensis DD. 10. paginis 159. & 163.*

Incerti de Cardinalibus Christi operibus ad Hadrianum Papam, cum eiusdem expositione symboli & orationis Dominicæ. *Ex codice Regio 1671. In sequenti 1672.* habetur liber incerti de Arcâ Noë.

GVILLELMI, Abbatis S. Theodorici, de corpore & sanguine Domini.

Eiusdem speculum Fidei.

Eiusdem Ænigma Fidei.

Eiudem de contemplando Deo.

Eiusdem Meditatiuæ orationes.

Eiusdem aduersus errores Gilleberti Porretani.

Eiusdem contra Petrum Abaillardum libri tres initio truncati. *In calce codicis membranacei, quo vsus sum, habetur:* Vnus quaternus deest in principio, requiratur apud Moriniacenses Monachos iuxta Stampas.

Fr. MONETI Ord Præd. contra Pauperes de Lugduno. *Ex cod. Petauiano.* In *Naudæano* inscribitur summa contra Catharos & Valdenses compilata à Fratre Moneta O. P. ad Fidei Catholicæ corroborationem & extirpationem Hæreticæ prauitatis, &c.

Doctrina Osij Episcopi de obseruatione doctrinæ Dominicæ. *Ex veteribus schedis.*

ALBVINI Presbyteri liber de virtutibus & vitiis. *Ex codice mss. cuius Prologus sic incipit.* Albuinus Presbyter indignus non in facto portans nomen Eremitæ, sed tantummodò solo nomine, Arnol-

do Parisiensi Canonico & suo fidelissimo amico optat gloriam & pacem sempiternam. Dulcissime pater, &c.

Francisci Saonensis Cardinalis tituli S. Petri ad Vincula qui ad summum euectus Romani Pontificatus apicem dictus est Sixtus IV. Tractatus de potentia Dei scriptus Kal. Oct. anni 1470. *Ex codice Naudæano.*

Iacoboni de Tuderto tractatus, qualiter anima potest peruenire citò ad cognitionem veritatis. *Ex codice Regio* 880.

Hildeberti, Cenomanensis primùm Episcopi, tum Archiepiscopi Turonensis, Philosophia de interiori & exteriori homine. *Ex codice Thuano* 311. *cum alio collato.*

Drogonis Episcopi Ostiensis Soliloquia de sacramento Dominicæ Passionis. *Ex codice Regio* 1106. Seorsim, ni fallor, ed ita.

Alani Tractatus de Fide. *Ex codice Thuano* 266. Eiusdem aut alterius Alani opusculum de arte prædicandi extat *in Bibliotheca S. Germani Parisiensis codice mss.* 322.

Ioannis Prioris S. Ioannis in Vineis prope Suessionas liber de Claustro animæ. *Ex codice mss. Petauiano.* In *codice Regio* 1830. extat Mag. Hugonis de Foileto liber eodem titulo, tum de ordine Claustri materialis, liber XII. Abusuum Claustri, & denotatio XV. graduum.

VValterii Prioris S. Victoris opuscula. *Ex codice Petauiano.*

Fr. Bartholomaei Vrbinatis de re bellica spirituali. *Ex codice mss. Regio* 428.

Hvgonis de Miro mari liber de miseria hominis. *Ex codice Thuano.* 73.

Thomæ de Cantiprato libri duo inscripti: Bonum vniuersale siue de Apibus mysticis: *Codicem Thuanum* 62. *cum editis comparabimus.*

Secretum Secretorum Philippi. *Ex codice Thuano* 733. *&* 536. *n. Paris Bibl. Regiæ.*

Liber Dominus dicit: *Ex codice Thuano* 434.

Sermones Didactici & Ascetici. *Ex codice Regio* 544.

Ven. Bedae Homiliæ aliquot nondum editæ. *Ex codice Thuano* 572.

Roberti Pulli Cardinalis sermones de communi Sanctorum. *Ex codice Puteano.*

Sermo de forma & vtilitate Ieiunij. *Ex codice Regio* 182. *pagina* 169. in quo habentur S. Augustini sermones collecti à Roberto de Bardis Cancellario Parisiensi.

Tractatus de Oratione. *Ex eodem codice Regio p.* 210.

Prælocutio

Prælocutio in Parochijs *Ex codice mss. sancti Maximini prope Treuiros.*

Sermones IOANNIS Papæ, vt creditur XXII. habiti in Festis B. Mariæ, & per Raymondum Procuratorem ordinis Minorum suæ Sanctitatis seruum reportati. *Ex codice Naudæano* 4.

ANONYMI Sermones de aduentu & natali Domini, de S. Stephano, de Purificatione B. Mariæ, & aliis argumentis numero circiter 33. Inter cæteros eminet sermo in absolutione ad pœnitentes. *Ex codice Bigotianæ Bibliothecæ*, in quo etiam habetur expositio super Canonem Missæ secundùm Alarium fortè Amalarium.

Sermo Episcopi ad Episcopos. *Ex mss. exemplari.*

REMIGII & Seueriani seu Seuerini sermones, & incerti in Euangelium, Cùm introisset Iesus in Capharnaum. *Ex codice Regio* 199. *In codice* 514. Remigij Monachi Homiliæ in Euangelia.

Sermo in Festo sancti Victoris Martyris. *Ex veteribus membranis*

Sermo in Natiuitate sanctę Marię. *Ex codice Puteano.* Est etiam alter prolixus de eodem argumento in *codice* 351. *Abbatiæ sancti Germani de Pratis.*

Sermo IOANNIS Vitalis Ord. Minorum de Conceptione B. Virginis anno 1386 *Ex codice Thuano* 264.

Magistri Hilduini septem sermones. *Ex codice mss.*

PETRI Ostiensis Homiliæ in quatuor Euangelia per annum. *Ex codice Regio* 895.

Homilia Magistri Præpositiui. *Ex codice Puteano.*

IOANNIS de Abbatisuilla Cardinalis S. Sabinæ summa Homiliarum: *Ex codice* 491. *sancti Germani de Pratis, In Regio codice* 1899. habetur eiusdem Auctoris Tractatus in Epistolas & Euágelia Dominicarum totius anni post sermonem de solemnitate omnium Sanctorum & quæstiones de VII. Sacramentis. *In sequenti codice* 1900. Sunt Sermones de Dominicis & Festis Sanctorum aliisque argumentis cum epistola de rotulo Roberti Abbatis, &c.

TRETERII Diaconi Homiliæ. *Ex codice Thuano* 27.

Incertorum Homiliæ & sermones. *Ex codicibus Thuanis* 416. *&* 442. *& Regijs multis.*

Pro Ecclesiastica libertate, siue de immunitate Clericorum à quibusdam impositionibus, octo Orationes recitatæ à Bernardo de Rosergio Ecclesiæ Tolosanæ Præposito, coram Carolo VII. & Delfino. *Ex codice Regio* 13c9.

De Ordinationibus Episcoporum. *Ex codice mss. in quo Cano-*

nes Isaaci Episcopi Lingonensis.

Ordo scrutinij qualiter fieri debeat. *Ex mss exemplari.*

Officium Episcopi. *Ex codice Bibliothecæ sancti Victoris GG. num.* 14.

Formulæ duodecim exhibitæ ab ordinandis Episcopis, subiectionis, reuerentiæ atque obedientiæ suo Metropolitano. *Ex codice Arelatensi mss.*

Litaniæ vetustissimæ *ad calcem Arelatensis libri mss. argenteis eburneisque laminis tecti.* Sunt etiam quædam Litaniæ *in codice mss. Pontificali Bellouacensis Ecclesiæ*, in quibus mentio fit Ioannis Papæ, Rogerij Episcopi, Roberti Regis & Reginæ Constantiæ.

Manumissio serui, vt ad ordines promoueatur: & literæ dimissoriæ, vt Episcopus ordinet Clericum. *Ex veteribus schedis.*

Formula excommunicationis solemnis. *Ex veteri codice.*

De absolutione Philippi I. Francorum Regis ob incestum cum Bertrada coniugium data Parisiis Paschalis Papæ nomine IV. Nonas Decembres anno Christi MCV. Epistolæ duæ: Prima ipsius Philippi Regis ad Lambertum Episcopum, cui Papa vices suas ad absoluendum delegarat; Altera Lamberti Atrebatensis Episcopi ad Paschalem Papam de absolutione Regi concessa. *Ex codice mss. Igniacensis Cœnobij O. C. in Remensi Campania. Ac ne res omnium Eruditorum votis iampridem expetita, discutiendisque Historiæ nostræ tenebris aptissima, immò & pernecessaria, diutius differatur, Ecce tibi, Amice Lector, vtramque in antecessum Epistolam.*

Epistola PHILIPPI Regis.

PHILIPPVS Dei gratia Francorum Rex LAMBERTO Atrebatensium Episcopo fideli & amico nostro Salutem & gratiam nostram. Quia Dominus Papa per TETBALDVM OVIDIVM missum nostrum Archiepiscopis & Episcopis nostris, & tibi ipsi litteras modò nouiter misit, de absolutione nostrâ, vt nos absoluerent, sicut tu ipse videbis in litteris Papæ; tibique inter illos eiusdem absolutionis ex nomine vicem commisit, mandamus tibi, & precamur, quatenùs in crastino festiuitatis S. ANDREAE ad hoc negotium præcipuè tibi commissum adsis cum Archiepiscopis & Episcopis nostris, qui ibi aderunt, tum ex præcepto Papæ, tum ex fide quam mihi debes, commonitus, posthabita omni occasione. Vale.

Epistola LAMBERTI Episcopi.

REVERENTISSIMO Domino & Patri Patrum PASCHALI Papæ LAMBERTVS Dei miseratione Atrebatensis Episcopus debitam cum orationibus subiectionem. Conuenientes Parisijs ex vestra auctoritate Archiepiscopi, Dominus DAIMBERTVS Senonensis, RODVLFVS Turonensis, Episcopi quoque Ivo Carnotensis, IOANNES Aurelianensis, HVMBALDVS Autissiodorensis, GVALO Parisiensis, MANASSES Meldensis, BALDRICVS Nouiomensis, HVBERTVS Siluanectensis, feeerunt recitare litteras à vestra sede, pro satisfactione & absolutione Regis missas. Litteris itaque lectis & intellectis, miserunt ad Regem IOANNEM Aurelianensem & GVALONEM Parisiensem Episcopos sciscitantes, si Rex iuxtà tenorem litterarum vestrarum satisfaceret, & carnalis & illicitæ copulæ peccatum abiurare decreuisset. Quibus benignè respondens ait se, DEO & SANCTAE ROMANÆ ECCLESIÆ libenter velle satisfacere, & Apostolicæ sedis præcepto, Archiepiscoporum quoque & Episcoporum præsentium acquiescere consilio: Igitur in præsentia prædictorum Episcoporum, necnon & Abbatum, ADAM Parisiensis de titulo sancti Dionysij, RAINALDI de titulo S. Germani Parisiensis, VL. Parisiensis de titulo S Maglorij, item R. Stampensis de titulo sanctæ Trinitatis; Archidiaconorum etiam quàm plurimorum, & honorabilium Clericorum & Laïcorum circumstantium aduenit Rex satis deuotè, multúmque humiliter, nudis pedibus, peccato renuntians, & excommunicationem emendans, & sic ex vestra auctoritate absolutionem suscipere meruit. His ita gestis, tactis Sacrosanctis Euangelijs, abiurauit copulam & flagitium illicitæ coniunctionis, in hæc verba: Audias tu LAMBERTE Episcope Atrebatensis, qui hîc Apostolica vice fungeris: audiant Archiepiscopi & præsentes Episcopi, quòd ego PHILIPPVS Rex Francorum peccatum & consuetudinem carnalis & illi-

citæ copulæ, quam hactenus cum BERTRADA exercui, vlterius non exercebo: ſed peccatum iſtud & flagitium penitus & ſine omni retractatione abiuro. Cum eadem quoque fœmina mutuum colloquium & contubernium, niſi ſub teſtimonio perſonarum minimè ſuſpectarum non habebo. Hæc omnia ſicut litteræ Papæ dicunt, & vos intelligitis, ſine omni malo ingenio obſeruabo. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sacroſancta IESV-CHRISTI Euangelia. Similiter & BERTRADA, cùm excommunicationis vinculo ſolueretur; tactis Sacroſanctis Euangelijs, in perſona ſua hoc idem iurauit ſacramentum. SANCTA TRINITAS Deus noſter Sanctitatem veſtram pro Eccleſia Catholica laborantem & orantem diutiùs cuſtodiat incolumem, & quia cum Sancta Romana Eccleſia in iudicio & iuſtitia nobiſcum ſtetiſtis, retribuatur vobis in reſurrectione iuſtorum. Actum Pariſius anno Dei Chriſti MCV. IV. Nonas Decembres, anno Pontificatus Paſchalis Papæ II. Quinto.

Explicit Epiſtola Lamberti Epiſcopi.

SVpplementum libri Sacramentorum Diui Gregorij Papæ, huius nominis primi, cognomento Magni, quem R. P. HVGO Menardus Monachus Benedictinus Congregationis ſancti Mauri correctiorem & locupletiorem edidit ex miſſali mſſ. ſancti Eligii Bibliothecæ Corbeienſis, notiſque & obſeruationibus illuſtrauit. Nos verò plurima adiungemus ex *antiquo codice mſſ.* qui ſic inſcribitur: In nomine Dei ſummi Incipit liber Sacramentorum Romanæ Eccleſiæ ordinis per circulum anni. In vigilia Natalis Domini: Horę Nonæ ſtatio ad Sanctam Mariam ad Praſepe. Deus qui nos &c. Videtur autem liber ille deſcriptus in Gallia ac fortè in hac ipſa Pariſienſi ciuitate ob inſertas aliis ſanctæ Genouefæ Virginis ſanctique Clodoaldi Confeſſoris miſſas & S. Dionyſij Martyris nomen in Litanijs Sabbato ſancto recitari ſolitis adſcriptum: ſed ante tempora Gregorij IV. Papę ac Ludouici Imperatoris, quod ex Kalendis Nouembribus apparet, in quibus nulla Feſti ſanctę Marię & omnium Sanctorum, at Natalis duntaxat ſancti Cęſarii habetur mentio. Ex ijs verò venerandę Antiquitatis monumentis quàm plurima ad ceremonias ritúſque Eccleſiaſticos ſpectantia eruentur ab eruditis curioſiſque priſcorum

corum

corum illorum temporum ſcrutatoribus.

In eodem mſſ. codice ſub finem habetur Martyrologium per circulum anni ducto initio à Natali Domini, quod & breuitate ſuâ & antiquitate commendandum videtur. Quia verò hîc incidit Martyrologiorum, Calendariorum, Obituariorum, Mortologiorum, Necrologiorúmque, vt vocant, mentio, Lectorem eruditum moneo poſſe me hac in parte plurimùm ipſi gratificari, ſiue in exceptis Martyrologiorum Antiquorum, ijs præcipuè, quæ ad Sanctos Galliæ pertinent, publicandis, ſiue in deſcribendis Eccleſiarum, tum Cathedralium, tum Collegiatarum, atque Abbatiarum nonnullis Necrologiis. Certè ad manum ſunt.

Ambianenſe Eccleſiæ B. Mariæ Virginis.

S. Andreæ apud Clarummontem in Aruerniâ.

Augenſe Canonicorum S. Auguſtini Diœceſis Rotomagenſis.

Corbeienſis Abbatiæ Ord. ſancti Benedicti in Diœceſi Ambianenſi.

S. Dionyſij in agro Pariſienſi Ord. S. Benedicti.

S. Genoueſæ Pariſienſis Ordinis S. Auguſtini.

S. Germani de Pratis Pariſienſis Ord. S. Benedicti.

S. Gorgonij Gorzienſis in Epiſcopatu Metenſi O. B.

S. Laurentij Monialium in vrbe Bituricenſi, quod à nobis ante octo annos vulgatum eſt.

Lemouicenſis Eccleſiæ S. Stephani.

Lingonenſis Eccleſiæ S. Mamantis.

S. Mariæ Virginis in Vrbe Carnotenſi.

S. Mariæ in Ciuitate Pariſiaca.

S. Mariæ Maſſilienſis Mortologium.

S. Martini ad Gemellos in vrbe Ambianenſi.

S. Martini Niuernenſis Ord. S. Auguſtini.

S. Martini, Turonenſis, Maioris Monaſterii, &c.

S. Michaëlis de Tumba, ſiue in periculo maris O. B. in inferiore Normannia.

S. Michaëlis de Vlteriore portu prope Augum in Diœceſi Rotomagenſi, qua vergit ad Picardos.

S. Quintini Canonicorum in Veromanduis.

S. Stephani Autiſſidorenſis, quod in Indice quoque Thuano occurrit.

Viennenſe, quantum ex Sanctis adſcriptis coniici poteſt.

S. Vincentii Metenſis O. B.

S. Vitoni Virdunenſis, Ordinis ibidem Benedictini.

Neque plura de iis præmittam hoc loco. Expendendum verò

per otium, & prudentium virorum iudicio submittendum; num satius fuerit vnum ex omnibus, quæ occurrent, conflare Calendarium Historico-Francicum, an singula seorsim exhibere; quamuis tædium Lectoribus nonnumquam creare possint, tum crebra similium rerum iteratio, tum multorum inutilium admixtio.

Verus liber Pœnitentialis. *Ex codice cœnobij S. Laudi Rotomagensis Canonicorum Regularium sancti Augustini.*

Nouum Formularium Pœnitentiarum correctum de mandato Benedicti Papæ XII. *Ex codice Regio 1092.*

De Pace Ecclesiæ Morinensis. *Ex codice Ebroicensi.*

De Missarum solemnium diuersitate. *Ex mss. Pontificali Ecclesiæ Trecensis.*

De numero Psalmorum & Lectionum in officio Ecclesiastico. *Ex codice Floriacensi.*

Preces nondum editæ. *Ex codice Thuano 36.*

Adelelmi Præfationes & Benedictiones FRANCONIS. *Ex codice Thuano 63.* Extant etiam variæ Benedictiones in *codicibus 334. & 335. sancti Germani à Pratis.*

Variæ Benedictiones aquæ feruentis, ferri calidi, &c. ad capsellas & fustes peregrinorum, &c.

Missa de energumenis, ad sponsas, aduersus malos Iudices, &c.

Ceremoniale S. R. E. auctore Augustino Patricio Picolomineo Ep. Brentino. *Ex 6. Fasciculo. Bibl. Regiæ.*

Formulæ variarum subscriptionum & superscriptionum, & quamplurimarum literarum ad Episcopale munus spectantium, Priuilegiorum, &c. *Ex antiquissimis membranis quæ penes nos sunt in pluribus locis mutilæ.*

Libri per annum ad Matutinum & ad Prandium legendi in monasterio sancti Dionysij prope Parisios. Item in Festis & ad Collationem per annum. *Ex libro Officiorum seu Consuetudinum S. Dionysij.*

Formula celebrandi Iubilæum Religiosæ vitæ annum. *Ex libro mss. Monasterij S. Genouefæ O. A. Parisiensis.*

Ciborum benedictio iuxtà Regulam Magistri. *Ex veteri codice S. Mariæ Remensis, cui titulus:* Liber Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ ordine per annum.

Formula electionis Abbatum Cassinensium. *Ex codice sancti Martini de Campis.*

Formula vestitus Religiosi Monacho imponendi & Ritus professionis edendæ in ordine Fontis-Ebraldi cum Litteris ad peten-

dam confirmationem Priorissæ eiusdem ordinis. *Ex codice mss. Monasterii de Variuilla.*

Decretum B. GREGORII Papæ de libertate Monachorum. *Ex varijs codicibus Lirinensi, Andegauensi, Flauiniacensi, &c.*

S. MACARII Abbatis qui habuit sub ordinatione sua quinque millia Monachorum, breuis regula. *Ex apographo mss.*

S. CÆSARII Arelatensis Archiepiscopi Regula Monialium ad Cæsariam sororem quæ in *codicibus Fiscanensi & Thuano 193.* extat: conferemus cum edita Tomo v. Bibliothecæ Parisiensis SS. Patrum.

S. TERIDII Regula Monachorum. *Ex codice Thuano 763.* Eam arbitror quæ Tomo xv. postremæ Bibliothecæ SS. Patrum dicitur scripta à Tetradio Presbytero, Cæsarii Arelatensis nepote, dictante ipso S. Cæsario.

Addemus & aliam Monachorum S. Cæsarii Ep. Arelatensis Regulam capitulis 32. comprehensam. *Ex mss. exemplari.*

S. COLVMBANI Abbatis Regula capitibus decem constans. *Ex codice Beccensi collato cum editionibus Thomæ Messinghami Hiberni & Melchioris Goldasti Haiminsfeldij ex codd. mss. Bobiensi & S. Galli. Est quoque præ manibus eiusdem apographū ex duobus antiquis codicibus.*

S. SALVI Abbatis Alueldensis Regularis libellus virginibus inclusis cap. 78. cum præfatione ad sororem. *Ex codice mss.*

Regula venerabilis viri Stephani Muretensis Eremitæ, primi Patris Ordinis Grandimontensis. *Ex codice mss.*

Bulla S. D. N. Papæ Ioannis XII. de creatione Abbatis & Priorum ordinis Grandimontensis, cum denominatione Prioratuum Conuentualium & domorum & cellarum dicti ordinis cum numero certo dictorum Fratrum, &c. *Ex mss. exemplari.*

Ordinationes à plurimis Abbatibus & Prioribus Claustralibus Lemouicis factæ anno 1367. *Ex chartula seorsim excusa.*

Regula Canonicorum CHRODGANGI Metensis Episcopi. *Ex codice antiquissimo Fiscanensi, qui modò extat Rothomagi in Bibliotheca clarissimorum Fratrum Bigotiorum.*

GRIMLAICI ad Grimlaicum de vita & moribus Solitariorum. *Ex codice mss. collato cum Thuano 671.*

MARTONANI liber ad Monachos. *Ex veteribus membranis.*

Synodus HYBERNICA de lapsu Sacerdotis. *Ex codice Floriacensi.*

Synodus sancti Patricij. *Ex codice Andegauensi.*

Subiicientur iis Nouem Opuscula Sacra ex Græcis codicibus mss. Bibliothecæ Bauaricæ & Augustanæ in Latinam linguam conuersa iam olim à R. P. Iacobo Pontano Societatis IESV, sed

nondum, quod sciam, typis commissa.

I. MANVELIS Calecæ de Principiis Fidei Christianæ secundùm Doctrinam sacræ Scripturæ Magistrorumque Ecclesiæ Catholicæ libri duo.

II. GEORGII Trapezuntii Secretarij Apostolici Epistola ad Cretenses de Processione Spiritus sancti, & de vna Ecclesia Catholica.

III. GENNADII Patriarchæ Constantinopolitani in diem Annunciationis Beatæ Virginis Panegyricus.

IV. Ex Iosephi Cretensis Horto Compendium.

V. Lilia Conuallium.

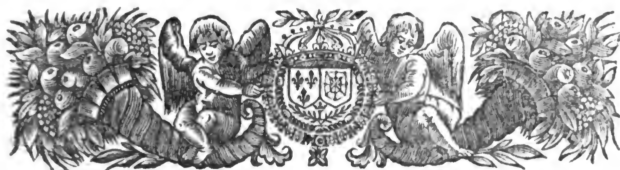
VI. Quæstiones aliquot sacræ de Deo, de personis Diuinis, Symbolo Nicæno, &c.

VII. Ex SS. Patribus loci quidam insignes de diuersis argumentis.

VIII. Passio Domini nostri IESV-CHRISTI & piæ eiusdem Inuocationes ex Euchologio.

IX. Mantissa de Æternitate animorum.

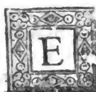
NOVÆ BIBLIOTHECÆ MSS. LIBRORVM,

SIVE SPECIMINIS ANTIQVARVM LECTIONVM LATINARVM

P. PHILIPPI LABBE SOC. IESV

TERTIA PARS.

Epiſtolica & Diplomatica.

EXHIBEBIMVS, Deo dante, in hac Tertia parte complures hactenus ineditas Epiſtolas, & ex variarum Eccleſiarum ac Familiarum archiuis ſelecta Diplomata quàmplurima in decem ſectiones hoc ordine diſtincta.

I. ROMANORVM Pontificum Bullas ac decretales, aut numquam publicatas, aut alienis locis inſertas, aut corruptas ac mutilas cõplectetur hæc Sectio prima, non Alphabetico Pontificum digeſtas ordine (qui mihi omnium viſus eſt maximè ad rem noſtram & Lectorum ſubſidium opportunus) ſed ſeruato temporum ac ſæculorum ordine, vt cum editis ſeorſim Paparum Decretalibus

ac Bullarijs,& cum Tomis Conciliorum editionis Regiæ,possint faciliùs comparari,

II. LEGATORVM S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiscoporum & Episcoporum diplomata atque Epistolas repræsentabit, seruata, vt in cæteris fermè omnibus, Elementariâ methodo.

III. ABBATVM, Priorum,aliorúmque Regularium Epistolas ac Diplomata complectetur.

IV. PRESBYTERORVM, Diaconorum, Subdiaconorum, cæterorúmque Clericorum, seu Ecclesiasticorum Epistolas ac Diplomata exhibebit.

V. IMPERATORVM, tam Orientis, quàm Occidentis Epistolis ac Diplomatibus deputata est.

VI. REGVM Franciæ Christianissimorum à Clodoueo Magno vsque ad LVDOVICVM XIII. Epistolas & Diplomata continebit, seruato temporum ac stirpium ordine.

In VII. Reliquorum Regum Hispaniæ, Angliæ, Lusitaniæ, Daniæ, Hungariæ &c.coniiciemus Epistolas ac Diplomata.

In VII. Ducum,Marchionum, Comitum, aliorúmque Principum ac Nobilium virorũ Epistolæ ac diplomata recensebuntur.

IX. Iudicum, Magistratuum, Professorum, similiúmque Doctorum virorum, aliorúmque duntaxat Laicorum, Epistolas ac diplomata repræsentabit.

X. Fœminarum denique, tam Principum, videlicet Augustarum, Reginarum, Ducissarum, vt vocant, Comitissarum, &c. quàm cæterarum, quæ eruditis lectoribus placere ac prodesse poterunt, Epistolas ac Diplomata complectetur.

Atque vt hîc sileam, quæ I. de Ruricij Lemouicensis Episcopi plurimorúmque aliorum Galliæ Episcoporum veterum epistolis ab Henrico Canisio Tomo v. Antiquæ Lectionis mendosissimè editis dicere possem.

II. De FVLBERTI Carnotensis Antistitis epistolis in Bibliothecis SS. Patrum Coloniensi & Parisiensibus corruptissimis.

III. De HILDEBERTI, primùm Cenomanensis Episcopi, tum Turonensis Archiepiscopi, epistolis maxima sui parte truncatis, & copiosa accessione locuplerandis.

IV. De HVGONIS Metelli Canonici Ordinis sancti Augustini, qui sancti Bernardi Claræuallensis ætate florebat, Epistolis LV. *Ex apographo nostro collato cum veteribus membranis R. P. Hieronymi Vignerij publicandis vna cum iuonis Carnotensis Episcopi quibusdam nondum editis:in 24. codice Naudæano* reperies, quæ sequuntur.

1. Registrum D. Alexandri Papæ IV. Pontificatus eius anno VII. continens vnam supra quadraginta Epistolas, quarum nonnullæ libri instar esse possunt.

2. Bullæ & aliæ litteræ Clementis V. Pontificis Maximi Pontificatus anno primo, &c.

3. Bullæ & litteræ Bonifacij VIII. Papæ anno eiusdem Pontificatus septimo ad Nicolaum Ostiensem & Veletrensem Episcopum Apostolicæ sedis Legatum ad partes Vngariæ, &c.

4. Instrumentum Conuentionum factarum inter Carolum secundum Regem Ierusalem & Siciliæ anno 1307. die 6. Nouembris & magnificos viros Opizinum Spinulam de Lutulo & Barnabo de Auria Capitaneos Communis & populi Ianuæ, &c.

5. Procuratorium & instrumentum fidelitatis & obedientiæ præstitæ per nuncios & Procuratores Henrici Imperatoris & Romanorum Regis nomine ipsius sanctissimo Patri D. Clementi Papæ V. anno Domini 1309. die 26. Iulij, &c.

6. Recensio & Inuentarium diplomatum à varijs Principibus & Communitatibus concessorum Romanæ Ecclesiæ vsque ad annum 1333. qui fuit 18. Ioannis Papæ XXII. die 21. Nouembris.

7. Fragmentum breue Constitutionum Clementis Quinti in Concilio Viennensi, &c.

8. Fragmentum Registri literarum Honorii Pontificis Maximi, &c.

In codice 25. inter cætera, 1. Propositiones Ludouici Romanorum Regis contra Ioannem XXII.

2. Attestationes testium de finibus agri Beneuētani à Gratia procuratore Regis Siciliæ productorum coram L.. Episcopo Anagnino & Guillelmo de Spectinis Decano Antiocheno quibus Gregorius X. mandatum ad hoc sufficiens dederat anno R. salutis 1272.

3. Contractus Conuentionum initarum inter D. Angelicum Cardinalem & Episcopum Albanensem terrarum & Prouinciarum S. R. E. in Italia citra Regnum Siciliæ consistentium Vicarium Generalem & deputatos ciuitatis Aretii tempore Gregorii Papæ XI. & Dominorum Cardinalium Albanensis & Bituricensis terrarum Ecclesiæ in Italia Generalium Vicariorum anno 1371.

4. Tituli cum summariis variorum instrumentorum & diplomatum, quæ seruantur in Tabulario seu Archiuis Ecclesiæ Romanæ.

5. Registrum in quo plurima Lotharii Franciæ, & aliorum Regum decreta continentur. Item Constitutiones Palatii Romani

sub Ioanne & Benedicto summis Pontificibus, &c. de quibus plura suo, si Deus annuerit, tempore commemorabuntur.

Interim placet ex *codice mss. Decretalium insignis Ecclesiæ Patriarchalis S. Stephani Bituricensis* syllabum texere Epistolarum aliquot Pontificum Romanorum, quas integras vulgabimus.

ALEXANDRI IV. Papæ. Cùm per illam clausulam generalem, Quidam alij, quæ frequenter &c, Laterani 7. Kal. Maii. anno 2.

Ne delegati seu nuntii, quos plurimùm Apostolica sedes mittit &c. Laterani 3. Kal. Maii, anno 2.

Licet ad compescendas futuræ successionis expectationes, &c. Neapoli 3. Nonas Martii anno primo. *De præbendis.*

Discrimen præteriti temporis, &c. Neapoli Nonis Apr. an. 1.

Execrabilis quorumdam ambitio quæ semper plus, &c. Neapoli Nonis Aprilis anno 1.

Nuper super reuocatione receptionis Canonicorum, &c. Mense Augusti anno 1.

Contingit pro quibusdam interdum sub hac forma, &c. xv Kal. Septembris anno 1.

Quia de Conseruatoribus, quos plerumque Apostolica sedes, &c. Laterani x. Kal Aprilis, anno 2. *De Priuilegijs.*

Quia nonnulli temporale habentes Dominium, &c. Laterani v. Kal. Aprilis anno 2. *De immunitate rerum Ecclesiasticarum.*

Licet regularis Ordinis professores præsertim quos, &c. Laterani tertio Kal. Aprilis, anno 2. *De Priuilegijs.*

Quoniam nonnulli Abbates, quos Apostolica sedes &c. Laterani nono Kal. Aprilis anno 2.

Quia nonnullis personis tam Ecclesiasticis quàm, &c. Laterani nono XIII. Kal. Aprilis anno 2.

Quia personæ religiosæ tam expressæ quàm aliæ, &c.

Quia quæ pro qualitate temporis hominum, &c. xv. kal. Septembris anno 1. *De priuilegiis.*

Quia intelleximus quòd nonnulli quæstores in Regno Franciæ, &c. Laterani 7. kal. Aprilis anno 2. *De Pœnitentiis & Remissionibus.*

Quia olim plurimi in Cathredalium Ecclesiarum electos, &c. *De præbendis & dignitatibus.*

Cæca cordis cupiditas & ambitiosus mentis affectus, &c. *De præbendis.*

Dilecti filij Procuratores & conuentus Elyensis, &c. *De Electione.*

Cum

Cum ad Romanam, &c. quæ disponente Domino super, &c. *De Electione.*

Etsi animarum affectantes profectus vniuersos, &c. *De excessibus Prælatorum.*

Dudum dilectis Filijs Ægidio Priore & Conuentu Monasterij S. Andreæ de Castello Ordinis sancti Benedicti Cameracensis diœcesis, &c. *De officio Ordinarij.*

Retulisti coràm nobis & Fratribus nostris, quòd, &c. *De iuramento.*

Vt probatio super appellatione & eius causa facilior, &c. *De appellationibus.*

In Officialem quoque Suffraganeorum respondere, &c. *De officio ordinarij.*

Explicit textus Constitutionum Alexandri. PP. IV.

CLEMENTIS PAPÆ QVARTI.

Suscepti regiminis nos cura sollicitat, &c. Viterbij XII. kal. Septembris, Pontificatus anno 2. *De præbendis.*

Exigit nostri officij debitum, vt inter subditos, &c. Viterbij XIX. Kal. Sept. anno 2.

Licet Ecclesiarum, personatuum, dignitatum, &c. Perusij VI. kal. Septembris anno 1. *De præbendis.*

Sedis Apostolicæ circumscripta benignitas, &c. Viterbij Idibus Ianuariis anno 2.

Sæpe accidisse percipimus, quòd, &c. Viterbij VII. kal Iunij anno 2.

Expliciunt Constitutiones Clementis PP. IV. At longè plures eiusdem Summi Pontificis extant Epistolæ in codice mss. V.C. Ægidij Menagij, & aliorum apographis.

NICOLAI PAPÆ III.

Coniurationum & conspirationum horrenda præsumptio, &c. Romæ apud S. Petrum Nonis Februarij anno 2.

BENEDICTI PAPÆ XII.

Paulus Apostolus egregius prædicator se & eos, &c. Auenione XV. Kal. Ianuarias anno tertio.

VRBANI PAPÆ.

Significauerunt nobis dilecti filij Abbas & conuentus, &c. Datum Viterbij.

Ioannes Frapanc, Petrum & Philippum filios habens, &c. Datum Viterbij.

In libro eiusdem Ecclesiæ Patriarchalis S. Stephani Bituricensis, habetur duplex Bulla Eugenij de Translatione Concilij Basiliensis

L

Ferrariam xv. kal. Martij MCCCCXXXVII. anno septimo & tertio Kal. Ianuarij, anno octauo, tum

Articuli super petitionibus D. N. Papæ pro Pace & vnione Ecclesiæ.

I. Quia Græci Deo fauente venerunt & applicuerunt ad ciuitatem Ferrariæ, locúmque ipsum acceptarunt, vbi iam fundatum ac stabilitum est Oecumenicum Concilium celebrandum pro Sancto opere vnionis, secundùm dispositionem Basileensis Concilij, provt ex forma decreti super eadem fundatione solemniter editi euidenter apparet, vbi S. D. Papa paratus est cum Collegio RR. DD. Cardinalium, & cum multitudine Prælatorum, Doctorum ac Magistrorum; velit Maiestas Regia pro fauore eiusdem sancti operis mittere solemnem ambaxiatam pro statu Fidei & honore Ecclesiæ Catholicæ ad ipsum Sacrum Oecumenicum Concilium celebrandum pariter, & honorandum, prout Christianissimum Principem in tam pio opere facere conuenit.

II. Item velit sua Regia Maiestas pro honore Fidei & fauore huius sancti operis dare liberam licentiam omnibus subditis Maiestatis suæ volentibus & debentibus venire de iure vel approbata consuetudine ad Concilia generalia, vt liberè ad ipsum Oecumenicum Concilium accedant, & ad hoc etiam sua Maiestas ipsos inducat medijs & fauoribus consuetis: alios quoque fauores ac opportuna præsidia velit concedere pro tam sancto opere conficiendo prout videbitur esse necessarium.

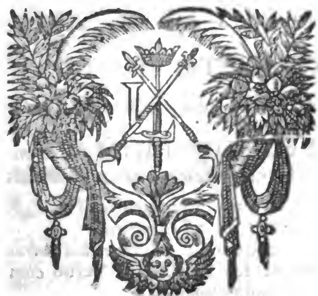
III. Item vt volentibus & procurantibus scandalum ponere in Ecclesia Dei & perturbare aut impedire hoc sanctum opus vnionis resistatur, petit S. D. N. Papa, quatenus peruersum & scandalosum monitorium, & peruersam ac scandalosam suspensionem cum inde secutis, facta per eos qui in Basilea remanserunt aduersus Sanctitatem suam, nec acceptentur per Maiestatem suam, nec permittat in regno suo aliquatenus acceptari.

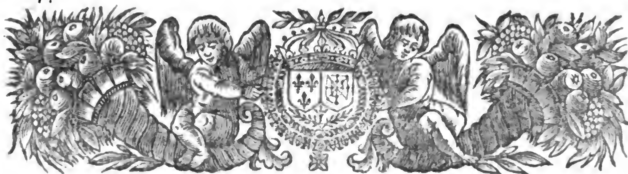
IV. Item ad tollendum monstrum, quod stantibus his in nostra Ecclesia Catholica esse videtur, videlicet quod duo Generalia Concilia insimul reputantur, petit præfatus D. N. Papa, quòd sua Maiestas Regia reuocare debeat Ambaxiatores suos de dicto loco Basileæ, ac cæteros subditos regni sui, inducendo eosdem, quatenus vel ad dictum Oecumenicum Concilium accedant, vt tenentur; vel ad propria loca reuertantur. Quòd si corde inclinato non fecerint, pœnas aduersus eosdem fulminatas fa-

ciat Maiestas sua fauorabiliter obseruari & exequi cum effectu.
Additur: Scriptum Biturigis die v. Iunij, Concilio Gallicano cum Rege Franciæ incipiente ibidem in vestibulo Capellæ sacri Palatij die quarta Iunii anno MCCCCXXXVIII.

Cætera, quæ hoc & sequenti anno MCCCCXL. in eadem Bituricensi ciuitate peracta sunt, non est huius loci diffusiùs enarrare: nonnulla ex Historia mss. Concilii Basileensis, quæ extat in Bibliothecæ Regiæ fasciculo 17. auctore Augustino Patricio Canonico, Senensi vulgauimus pag. 708. & seqq. Tomi II. nostrorum Miscellaneorum, quæ Lector consulere poterit, donec integrum illud opus publici iuris faciamus. Hæc enim eo duntaxat fine nostro Specimini inseruimus, vt frequenti Auctorum librorúmque enumeratione defessum Lectoris animum tantisper reficeremus.

Interualla viæ fessis præstare videtur,
Qui notat inscriptus millia crebra lapis.

NOVÆ BIBLIOTHECÆ MSS. LIBRORVM,

SIVE SPECIMINIS ANTIQVARVM LECTIONVM LATINARVM

P. PHILIPPI LABBE SOC. IESV.

QVARTA PARS.

Technica seu Philologica.

SECTIO PRIMA.

Quæ ad Grammaticam artem spectant.

PETRI Diaconi ad Conradum de Notis, & earum interpretatione. *Ex mss exemplari.*

Liber notarum Senici. *Ex codice Puteano.*

EVTICIS seu Eutychis de Verbo cum glossis. *Ex codice eiusdem Bibliothecæ.*

Flores dictionum sub nomine Donati. *Ex codice Regio 762.*

De Orthographiâ nonnulla inedita. *Ex codicibus Puteanis.*

Dictionarium Plautinum, Fabularius Conradi, & doctrina Ioannis Faceti. *Ex codd. Thuanis 418. 470. 591.*

SMARAGDI Abbatis de Etymologia Verbi, & in Donatum, aliáque ad Grammaticam spectantia. *Ex codicibus Thuano 745. Regio 1005.*

Pratensibus

Pratensibus 524. 525. aliisque.

IOANNIS Scoti Expositio in Martianum Capellam. *Ex mss. codice.*

PRISCIANI Epitome per Gozbertum. *Ex codicibus Puteano & Thuano* 745. Item per Trapezuntium *Ex Regio* 1972.

PAPIAS Abbreuiatus, scriptus à Martino de Arenis anno 1307. *Ex codice Puteano.*

BRITONIS summa siue Dictionarium. *Ex codice Puteano.*

Grammatica nonnulla dicuntur *esse in codice* 540. *S. Germani Pratensis.*

Glossarium Latino-Francicum optimæ notæ. *Ex mss. Exemplari.*

Glossæ hactenus non editæ, *ex varijs codicibus, Regiæ* 771. 1013. *aliisque, Thuanæ, Petauianæ, S. Victoris, sancti Germani, Claromontanæ, similiúmque Parisiensium Bibliothecarum.*

Glossæ in fine Epistolarum S. Pauli, tum aliæ ex Nouo Veterique Testamento. *Ex mss. Thuano* 173. *aliisque, præsertim Regiis.*

Glossæ de ordine Romano & de quatuor orationibus, &c. *Ex Thuano* 344.

Glossæ in Statij Achilleidem. *Ex codice* 591. *Bibliothecæ Thuanæ.*

SECTIO SECVNDA.

Quæ ad artes Rhetoricam & Poëticam.

IVLII Seueriani præcepta artis Rhetoricæ summatim collecta, & de multis syntomata, cum eiusdem tractatu de Locis Dialecticis. *Ex mss. codice collato cum Thuano* 163. *& Regio* 1446. *atque editione Parisiensi Francisci Pithœi I. C. anni* 1599.

Quæstio in Auctorem Rhetoricorum ad Herennium Tristani Chalci Mediolanensis. *Ex codice Regio* 2298.

ANSELMI Peripatetici Rhetorimachia. *Ex codice Thuano* 589.

PETRI Rauennatis & Antonii Ancorati de Monte Granario Tractatus de Arte Memoriæ. *Ex codice Regio* 1668.

THOMAE de Capua Diaconi Cardinalis summa Dictaminum, siue Epistolæ. *Ex codice Regio* 1278.

GVIDONIS Fabe Dictamina, Laurentii de Aquileia Practica Dictaminis, & Anonymi nescio cuius de Dictamine. *Ex codd. mss.*

Apologi & Fabulæ pulcherrimæ, cum libro, qui inscribitur Contemptus sublimitatis. *Ex codice* 988. II. *Partis Bibliothecæ Regiæ.*

Declamationes scholasticæ. *Ex codice Thuano* 789.

VALERII Maximi dissuasiones ad Ruffinum, ne ducat vxorem. *Ex mss. Regio* 239.

IANOTII Manetti Florentini quinque orationes. *Ex codice Naudæano.*

MALLI Theodori liber de Metris. *Ex mss. exemplari.*

De generibus versuum, cum epistola, vt fertur, Hieronymi, de pedibus. *Ex codice mss.*

MARII Victorini de Metris Horatianis. *Ex codice Regio* 1117. in quo eiusdem de arte Grammatica libri quatuor.

RVFINI Grammatici Antiochensis de Metris Terentianis. *Ex codice Regio* 1340.

In CATONIS Præcepta Moralia commentarius duas in partes tributus: Prima, auctore Philippo de Pergamo Monasterij S. Mariæ de Vantio ordinis sancti Benedicti in sententias prosa duntaxat oratione expositas: Altera in Disticha metra, auctorem habet Robertum de Euromodio Monachum Claræuallis, nec quidquam commune habet cum eiusdem in eundem scriptorem breuibus scholiis excusis Basileæ anno 1486. in 4. *Ex codice mss. V. C. Gabrielis Naudæi.*

BERARDI Moretti, qui Rhetoricam Bononiæ docebat sub annum 1459. expositio in Poëma Ouidii aduersus Ibin. *Ex mss. eiusdem Bibliotheca Naudæana.*

SECTIO TERTIA.

Quæ ad Dialecticam & Philosophiam.

THEMISTII de locis Dialecticis. *Ex codice* 449. *mss. Bibliothecæ sancti Germani de Pratis.*

GVILLELMI de Conchis Philosophia. *Ex codice Thuano* 463. Eiusdemque Pragmaticum Philosophiæ *in* 669.

HERENNII Philosophi in libros Physicorum incerto interprete. *Ex codice Thuanæ Bibliothecæ* 257. in sequenti verò continetur eiusdem Auctoris Græca expositio in Aristotelis Metaphysicam.

ADELARDI Angli quæstiones Physicæ. *Ex codice Thuano* 530.

Tractatus Arabum de varijs partibus Philosophiæ. *Ex codice Thuano* 165.

Incerti de Elementis. *Ex codice Regio* 1570.

ALBERTI Teutonici de passionibus aëris, siue impressionibus. *Ex codice Regio* 1901. Verum magna mihi suspicio est, eumdem hunc esse cum Alberto Magno, cuius opera Lugdunensibus prælis emissa, iam per Gallias, totámque adeò Europam circumferri incipiunt.

HIEREMIÆ de Montagnano Moralium Compendium.. *Ex mss. Basil. S. P.*

LEONARDI Aretini Isagogicon Moralis Disciplinæ. *Ex cod. 2156. Regiæ Bibliothecæ*, in quo varij continentur eiusdem tractatus de militiâ, contra Hypocritas, laudatio Ioannis Strozzæ, in Nebulonem Maledicum, de origine vrbis Mantuæ, Dialogorum libri duo, de studiis & litteris, pro se ipso, Vitæ Aristotelis & Ciceronis &c. *in* 923. eiusdem Epistolæ. *In* 1540. de studiis literarum. *in* 2030. Cicero nouus. *In* 840. Historia Populi Florentini, quam, nisi fallor, exhibet *codex* 1769. Græcè redditam hoc titulo: De Republicâ Florentinorum.

RAYMVNDI Lulli Practica Arboris Philosophalis, cum opusculis Italo-Latinis Magistri Christophori Parisiensis. *Ex codice mss.* In volumine tertio Theatri Chemici excusi Argentorati Triboccorum apud Lazarum Zetznerum 1613. in 8. extat Practica lapidis pag. 127. & Praxis vniuersalis Magni operis. Verum hæc ad sectionem sextam commodiùs fortè referenda fuerant, in quam coniecimus, quæ ad Medicinam & Alchemiam propiùs spectant.

SECTIO QVARTA.

Quæ ad Mathematicas Disciplinas, præcipuè Astrologiam pertinent.

EVCLIDIS Megarensis libri xv. Elementorum ex Arabico in Latinum sermonem versi per Adelardum Gothum Bathoniensem, cum commentariis Campani Nauarriensis. *In codice* 619. *Bibliothecæ Christianissimi Francorum ac Nauarræorum Regis.*

Algorismus M. Ioannis Hispalensis. *Ex codice* 1089. *Regiæ eiusdem Gazæ.*

PEDIASIMI de mensura terræ. *Ex codice Thuano* 334. *& aliis.*

Variorum Agrimensorum fragmenta. *Ex codice Regio* 616.

GALEOTI Marcii Narniensis de vulgò incognitis, ad Matthiam Hungariæ & Bohemiæ Regem. *Ex codice Regio* 1857. Editi sunt eius libri duo de Homine & Doctrina promiscuâ variâ multiplicique eruditione referti, Basileæ & Florentiæ.

Cyclus Dionysij de Quadrante *Ex codice Thuano* 605. vbi & nonnulla alia.

Astrologica multa continentur *in codicibus* 1845. 1905. *aliisque Regiæ Bibliothecæ*, quæ sigillatim aliàs explicabuntur.

Excerptum ex Arato de signis Cælestibus, incerto Auctore. *Ex codice mss.*

Tractatus de Sphærâ, Theoria Planetarum, Practica Astrolabij, de æquatione Planetarum &c. *Ex codice Regio* 583.

Georgii Zothori Fendoli liber de Astrologia è Persico in Latinum translatus: *Ex codd. RR.* 730 *&* 1234.

Henrici, siue Herici, Autissiodorensis Tractatus de Astrologiâ. *Ex codice* 546. *Abbatiæ sancti Germani de Pratis ad muros Parisienses.*

Theoria Planetarum & Astrolabium Messe hallat Arabis. *Ex codice Thuano* 605.

Gvidonis Donati & Ioannis Hispalensis Astronomica, cum Reinardi recollectionibus, & plura alia *in codd. Regijs* 1152 *&* 1153.

Alcabitii Introductio Astrologica, cum scholijs Ludouici de Angulo Hispani, qui ex Catalanico in Latinum sermonem reddidit librum Abrahæ Abenezræ de Natiuitatibus. *Ex codice Regio* 1805. in quo Isagoge Ioannis Hispalensis de Iudiciis Astrorum.

Arnoldi à Palude Astrologia cum Arnaldi Villanouani Introductorio Astronomico. *Ex codice Regio* 1925.

Petri de Aliaco Cardinalis & Episcopi Cameracensis Apologia Astronomiæ ad Ioannem Gersonem. *Ex codice Thuano* 447.

Henrici Selderi Tabulæ Astronomicæ anni 1340. *Ex codice Regio* 1090.

De Horologiis Sciothericis incerti. *In codice Thuano* 518.

Hilprici liber de Anni ratione. *Ex codd. Thuanis* 91. 374 *&* 392.

Computus Roberti Episcopi Lincolniensis. *Ex codice Regio* 1200.

Incerti computus, cum Ioannis de Sacrobosco opusculo eiusdem argumenti *in codd. Thuanis* 107. 308. 605. *& Regio* 779. Consulendi quoque *Regij* 1005. & 1116. iis, qui studio tenentur Ecclesiastici computi.

Calendarium Ecclesiasticum. *Ex codice Thuano* 66.

SECTIO QVINTA.

Quæ ad Cosmographiam & Geographiam.

Ivlii Oratoris Cosmographia: *Ex apographo antiquissimi codicis Palatini Bibliothecæ Vaticanæ*, exarato, ni fallor, manu V. C. Lucæ Holstenij. Reperiuntur *in codice Thuano* 556. excerpta Iulij Oratoris de Prouincijs, necnon libellus de proprietatibus Prouinciarum,

Prouinciarum, & de Hierosolyma relatio cuiusdam simplici sermone.

ÆTICI Philosophi quædam capita Cosmographiæ. *Ex codice mss.*

PETRI Alliacensis de Mappa Mundi. *Ex codice Thuano 447.*

Imago Mundi, seu breuis Cosmographia. *Ex codice mss.*

Descriptio Regionum totius Orbis. *Ex codice Regio 1431.*

PETRI Petrasanctæ Mediolanensis Geographia ad Franciscum I. Gallorum Regem Christianissimum. *Ex codd. Regiis 1139. & 1062.*

NONII Marcelli Portus, & loca maritima. *Ex codice Thuano 213.*

Liber Insularum Archipelagi ad Iordanum S. R. E. Cardinalem scriptus anno 1422. auctore Christophoro de Bontelmontibus. *Ex codicibus Regio 1214. & Thuano 42.*

Liber de Ierusalem & locis sanctis, præcipuisque vrbibus ac Prouincijs. *Ex codice Beslyano*, in quo Chronicon Malleacense, & Petri Tudebodi Historia Hierosolymitana edita ad calcem Tomi II. Historicorum Franciæ A. Duchesnii.

F. ODERICI de Foro-Iulij, ordinis Minorum, Itinerarium ad partes Infidelium anno 1330. *Ex codice mss.*

Itinerarium Terræ sanctæ anno 1394. per Nicolaum de Marthono. *Ex codice Regio 371.*

VVILLEBRANDI Itinerarium terræ sanctæ *In codice Thuano 773.* In veteribus membranis, quæ penes me sunt, inscribitur, Itinerarium VVillebaudi de Aldenborc Canonici Hildesimensis, in quo agitur de situ terræ sanctæ. Longissimè differt à Canisiano Hodœporico S. VVillibaldi seu Billibaldi primi Episcopi Eistetensis, de quo suo loco.

Itinerarium Domini Simonis Bituricensis Archiepiscopi per Burdegalensem Prouinciam, & ei subiectas Diœceses, cùm eas iure Primatiæ suæ visitauit anno 1284. *Ex veteri codice membrananarco, qui penes me est.*

SECTIO SEXTA.

Quæ ad Medicam artem spectant.

CASSII Felicis Medicina de Græco in Latinum translata Ardabure & Asclepio seu Callepio Consulibus, hoc est anno Æræ Christianæ 447. *Ex codice Regio 1125* Meminit quidem Cassij Iatrosophistæ Naturalium & medicinalium 84. & de Animalibus

Ioh. Antonides Vander-Linden libro primo de scriptis Medicis. Verum huius Antiquæ de Græco Interpretationis nec tenuis fama ad eum peruenit.

ARNALDI de Villanouâ Tractatus de Vrinis. *Ex codice Thuano* 435. in quo & Iordani Rufi Calabri Militis liber de Curâ equorum. Non extat hic libellus in editione Lugdunensi 1520. & Basileensi 1585. in folio omnium operum Arnoldi, neque vlla eius vel leuis mentio in recitato Indice de scriptis Medicis Ioannis Antonidæ Vander-Lynden.

CONSTANTINI Monachi Cassinensis Medicina. *Ex codice* 439. *Bibliothecæ sancti Germani de Pratis.*

PETRI Hispani Regimen sanitatis. *In codice Regio* 1925. quod opus, ni fallor idem est cum Thesauro pauperum, quem calamo etiam exaratum, non tantùm formis cusum, videre licuit. *In* 128. *eiusdem Gazæ verè Regiæ.*

PETRI Padubanensis Conciliator discordiarum Medicinalium, qui idem omnino est cum Petro de Apono Patauino, cuius extat Conciliator differentiarum Philosophorum & præcipuè Medicorum.

BERNARDI Alberti de Variis morbis. *Ex codice mss.* Hic ne de nomine quidem notus eidem Antonidæ Vander-Lyndensi.

Quæstio Menghi Blanchelli de aquâ Porretæ. *Ex tertio fasciculo Bibliothecæ Regiæ* in quo M. Pauli Bagellardi opusculum de ægritudinibus Infantium seu morbis puerorum, quod Venetiis 1487. & Lugduni 1538. editum fuit. Menghi alia opera enumerat citatus Vander-Lynden.

FRANCISCI de Senis Mediolanensis Tractatus de Balneis & de Venenis. *Ex codice Regio* 2164.

Io. Antonides Vander-Lynden meminit duntaxat consilii de Balneo Petrioli ad Reu. Dominum Episcopum Papiensem.

IOANNIS Martini ex Ferrariis Militis & Medici de Venenis euitandis. *Ex codice Regio* 1637.

ALBVCASIS Chirurgus ex Arabico per Gerardum Cremonensem. *Ex codice* 1457: *Bibliothecæ Regiæ.* Huius Interpretis nulla in Indicibus mentio, cum Albucasæ Arabis Methodus Methodi libris tribus comprehensa ex editione Basileensi 1541. nota sit.

MANFREDI de Monte Imperiali liber de simplicibus cum figuris herbarum. *Ex codice Regio* 334. in quo & synonyma M. Simonis de Ianuâ abbreuiata per Magistrum Mundinum & alia quædam. Atque hinc quoque ditior fieri poterit atque auctior tertia Indicis Vander-Lyndensis editio, vt Græcos Auctores silentio pre-

mam, eósque non exiguo numero, de quibus suo loco.

Mavri de Vrinis & Haly phlebotomia *in cod. Regio 2068.*

Antidotarium vetus. *Ex codice Regio 1270.*

De Mineralibus libri duo *in codice Regio 492.*

Opusculum de Piscibus & de Virtutibus Gemmarum & Mineralium. *Ex codicibus Bibliothecæ Thuanæ 559. & 605.*

Medicinæ secreta & experimenta varia de plantis, de febribus, de Chiromantia, &c. *In codice Regio 587.*

Lexica seu Glossaria Medica. *Ex varijs codicibus Regijs, presertim 145. & 190.* vbi de phlebotomia ex libro Syriaco, remedia, aliáque plura, quæ non licuit in prima hac editione distinctiùs enucleare.

Supplementum nostrum longè plures exhibebit Auctores Medicos Latinos Græcósque ex Catalogo librorum mss. Bibliothecæ V. C. Renati Moræi Doctoris Medici Parisiensis, quem cum hæc essent sub prælo, nacti sumus.

SECTIO SEPTIMA.

Quæ ad Ius Canonicum & Ciuile.

M. Ioannis Nouiomensis in Decretum Annotationes. *Ex codice mss.*

Ioannis Hispani lectura super Decretalibus. *Ex codice Thuano 162.*

Compilatio Decretorum per Laborantem Cardinalem sanctæ Mariæ trans Tyberim ad Petrum Præsulem Pampilonæ, perfecta iuxta annotationem anno Christi 1182 vltima die Aprilis. *Ex mss. Basil S. P.* in quo eiusdem Laborantis opus ad Maionem Magnum Siciliæ Admiratum de iusti & iustitiæ rationibus, &c. eiusdem ad Hugonem Panormitanum Episcopum Epistola de vera libertate & de alijs; nec non epistola Viuianij Cardinalis ad Laborantem de Appellatione, & summa de Titulis Decretalium, edita ab Archiepiscopo Ebredunensi.

Viderat R. P. Iacobus Sirmondus in codice S. Mariæ Virdunensis Collectionem Canonum diuisam in partes duodecim, quarum singulæ post Canonum & Decretalium capita habent additiones partim ex Registro Gregorii, tum ex Lege Romana. Præfatio. Domino magnifico vigilantissimo Pastori ac præcellentissimo Archipræsuli Anselmo, ego minima gregis ipsius ouicula, & peculiaris quodammodo vernula, Pontificale decus & inenarrabile meritum vobis sedulus imprecor. Laudabilis pro-

uidentiæ vestræ præferendum, inclyte Pastor, acumen, Ecclesiasticis vtilitatibus proindè ac solerter prospiciens, &c.

Prima pars de primatu Romanæ sedis, &c. cap. p133.

Secunda de honore competenti & diuerso negotio Episcoporum, capp. 307.

Tertia de Synodo celebranda, &c. cap. 252.

Quarta de congruenti dignitate & diuerso negotio, &c. cap. 181.

Quinta de Clericorum institutione ac nutrimento, &c. cap. 205.

Sexta de proposito Monachorum & professione Sanctimonalium cap. 141.

Septima de Laicis, Imperatoribus, Principibus, &c.

Octaua de norma Fidei Christianæ & gratiâ Christi, ac mandatorum executione cap. 75.

Nona de Sacramento Baptismatis & Baptizandis cap. 63.

Decima de Templorum Diuinorum institutione & cultu ac prædiis cap. 148.

Vndecima de solemnitate Paschali & reliquis Festiuitatibus cap. 43.

Duodecima de Hæreticis, Schismaticis, Iudæis, &c. cap. 84.

Iussu Domini Heimonis Episcopi Virdunensis scripsit & absoluit Rodulfus anno Incarnationis Dominicæ MVIII. Indictione VII. x. Kalendas Aprilis regnante Heinrico Rege in regno Hlotharij.

Incidimus & nos in complures eiusmodi Collectiones Canonũ, Conciliorum ac Decretalium: atque vt omittam dicere de ea quam nuper inspexi in Bibliothecâ Naudæanâ, V. C. Sebastianus Hardy in Præfectura Parisiensi Senator integerrimus atque omnigenæ eruditionis laude præcellens vetustum possidet codicem membranaceum regnante Carolo Magno ante annos octingentos descriptum, in quo præter Conciliorum Orientalium & Gallicanarum Synodorum Canones, Romanorúmque Pontificũ probatas Decretales, quamplurima continentur, de quibus aliàs dicendum erit.

M. RAYMVNDI summa quando pœnitens remitti debeat ad superiorem. *Ex codice 411. eiusdem sæpe citatæ Bibliothecæ Thuanæ.*

Vocabularium Iuris Canonici auctore F. Martino Ordinis Prædicatorum Papæ Pœnitentiario & Capellano. *Ex codice Regio 1957.* in quo etiam habentur Constitutiones G. Sabinensis Episcopi Cardinalis in Sicilia Legati Apostolici sub Martino IV. summo Pontifice.

Ordo iudiciarius in Foro Ecclesiæ editus per Magistrum Ægidium

dium de Fossariis vel Fusaris Ciuem Bononiensem & Decretorum Doctorem. *Ex codice 24. V. C. Gabrielis Naudæi.*

IOANNIS de Bononia summa Tabellionatus officij secundùm formam Curiæ Romanæ. *Ex codice mss.*

DOMINICI Dominici summa secundùm quam Archiepiscoporum & Episcoporum Notarij debeant officium exercere. *Ex codice mss.*

Glossæ in libros tres posteriores Codicis Iustinianæi. *Ex codice Regio* 163. & in varios titulos Iuris Canonici *ex* 1116. in quo & Officiorum variæ appellationes.

PETRI disertissimi Viri Exceptiones Legum Romanarum libris quatuor ad Odilonem Ciuitatis Florentinæ Magistrum. *Ex codice Regio* 1817.

TANCREDI summa de sponsalibus & de testibus *Ex codice Regio* 1116.

FRANCISCI de Luchanis Parmensis liber de Iustitia. *Ex codice Regio* 1837.

Formulæ Forenses Latino Gallicóque idiomate secundùm veterem stylum Curiæ Galliarum. *Ex codice Naudæana Bibliothecæ.*

Ex indice librorum mss. *Bibliothecæ Ecclesiæ siue Capituli Beatæ Mariæ Carnotensis*, nonnulla huc àddam variorum scripta, quæ Lectori, vt spero non erunt iniucunda, licet quædam ex iis forte iam fuerint typis excusa.

Collectio diuersarum literarum, formarum ac processuum secundum stylum Curiæ Romanæ: sic incipit: Exhortatio ad Soldanum vt suscipiat fidem Christi: Alexander Episcopus seruus seruorum Dei magnifico viro Soldano Persarum veritatem agnoscere & agnitam custodire, &c.

Tractatus vtilis super totum officium Missæ editus & compositus per fratrem B. de Parentinis Ordinis Prædicatorum Prouinciæ Tolosanæ, sicut legitur in Albia præsentibus pluribus Doctoribus & Canonicis anno Domini 1339. & incipit Feria quinta post Cineres.

Diadema siue de arte Notariæ ac Tabellionatus, auctore Magistro Rollandino cum glossis.

Sacramentale Magistri Guillelmi de Monte Landino Doctoris Decretorum in 4. & in folio.

Summa Magistri Geofredi super titulos Decretalium.

Distinctiones Ioannis Bohic Iuris vtriusque Doctoris super libros quinque Decretalium.

Summula Ioannis Andreæ, & alia eius opera.

Ioannis Monachi & Guidonis de Baysio Apparatus in Sextum Decretalium.

Iosselini de Cassanis Apparatus in Clementinas.

Liber Reynfredi de Iure Canonico.

Tabulæ Iuris Ciuilis & Canonici, cum additionibus Ioannis Alaniani.

Summa Magistri Ioannis de Blanaso Burgundionis Legum Doctoris.

Lectura Domini de Pistorio super Codicem.

Bernardi Compostellani apostillæ in Codicem & Digestum.

In eadem Bibliotheca librorum mss. Ecclesiæ B. Mariæ Carnotensis quatuor sunt volumina in folio calamo exarata, in quibus multa opera habentur Magistri Guillelmi Aruerni, Parisiensis Episcopi, quæ à viro aliquo erudito cum excusis conferenda essent, antequàm suscipiatur operum omnium eiusdem subtilissimi Doctoris ac sanctissimi Præsulis quæ parari dicitur editio Parisiensibus aut Lugdunensibus typis.

In primo liber de anima, liber de Rhetorica & oratione Diuina, de pœnitentia, de collatione Beneficiorum, & Tractatus particularis de immortalitate animæ.

In secundo eiusdem Guillelmi summa.

In tertio liber de Trinitate, liber de vniuerso, & tractatus, cur Deus homo.

In quarto liber de Fide & Legibus, de Sacramentis, de virtutibus & vitiis.

Nec omittenda, quamuis aliò spectare videantur.

Historia Magistri Ioannis Turonensis in folio.

Guidonis de Colūna Messanensis Historia Destructionis Troiæ.

Tria aut quatuor Martyrologia, & libri plures in quibus SS. vitæ & Martyrum acta.

Regula Canonicorum pluteo septimo ad sinistram.

Glossarium Latinum optimæ notæ.

Marciani Minucij Felicis Capellæ Afri Carthaginensis opera bis aut ter.

Martini iunioris Geometria, Canones, Tabulæ, &c.

Orbasius maiusculis litteris.

Alexander Iatrosophista optimæ notæ.

Liber Serapionis de simplicibus ex Arabico in Latinum.

Turgianus in Galenum.

Ioannitii Isagogæ in Galenum, Viaticum cum commento, &c. ad Medicam artem spectantia.

Accedet denique Regiſtrum omnium librorum Librariæ Domini noſtri Papæ diſtinctum per tabulas compoſitas iuxta ſerenitatem & aptitudinem intellectus Sanctiſſimi ac Beatiſſimi Domini Rogerii de Bello-Forti, ſola Dei clementia Gregorij Papæ XI. anno Domini 1375. ſui Pontificatus anno quinto, ſcriptum per fratrem Petrum Amelii de Benaco, &c. quæ habentur *in codice Naudæano.*

NOVÆ BIBLIOTHECÆ MSS. LIBRORVM, SIVE SPECIMINIS ANTIQVARVM LECTIONVM LATINARVM P. PHILIPPI LABBÉ SOC. IESV

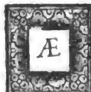
CORONIS POETICA,

Quam iure meritiſſimo nouum Corpus Poëtarum Chriſtianorum, ſiue mediæ ætatis, appellare poſſis.

Coronidem noſtram Poëticam quatuor ſimiliter in partes, Hiſtoricam nimirum ſeu Chronologicam, Biblicam & Theologicam, Epiſtolicam quoque, ac Philologicam ſiue Technicam, viſum fuerat initio diſtinguere: Verùm, re melius perpenſâ, duo duntaxat membra ſelegimus, vt certos nominatóſque ſcriptores ab incertis Poëticorum opuſculorum Auctoribus ſeiunctos, quiuis facile dignoſcere poſſit.

PRIMA PARS.

Certos Auctores ordine elementario exhibet.

GIDII Pariſienſis Poëma inſcriptum Carolinus, & in quinque libros diuiſum, ad Ludouicum Philippi Auguſti Franciæ Regis Filium. *Ex codd. mſſ. Illuſtriſſimi Franciæ Cancellarii Petri Seguieri, Iacobi Mentelli Doctoris Medici Pariſienſis, & aliorum*: Nos fragmenta quædam iam

edidimus veluti in antecessum Tomo II. nostrorum Miscellaneorum, distincta ab ijs, quæ publicata fuerunt pag. 323. Tomi v. Duchesnianæ Collectionis Historicorum Franciæ.

Alani de Insulis, Ord. Cisterciensis, cognomento Vniuersalis, de complanctu naturæ Elegia, cui subtexitur oratio numeris soluta. *Ex apographo mss.* Anticlaudianus eiusdem auctoris libris nouem distinctus, ac singulari, vt aiunt festiuitate, lepore, ac elegantia plenus, iam olim editus est Basileæ, apud Henricum Petrum, anno superioris sæculi 36. & Venetjis, Combeis sumptibus anno 1582. Eiusdem de Parabolis librum carmine Elegiaco exaratum, qui Altum Doctrinale inscribitur, nondum videre contigit.

Alberti Magni Ord. Præd. Episcopi Ratisbonensis de lapidibus. *Ex codice Regio 236.* in quo Hermetis Alchymia, Geberi de secretis naturæ, Razis lumen luminum, & alia plurima opuscula Alchymistica.

S. Alcimi Ecdicij Auiti Viennensis Archiepiscopi opera Poëtica nondum edita in Leuiticum, Numeros, Deuteronomium & libros Iosue ac Iudicum, proferemus in lucem. *Ex Apographis mss.* eo præsertim, quòd Theodori Pulmanni manu descriptum, sibique ab Abrahamo Ortelio donatum miserat huc aliàs R. P. Andreas Schottus Soc. nostræ Presbyter.

S. Althelmi seu Aldelmi Prisci Occidentalium Saxonum Episcopi Monosticha atque Ænigmata Moguntiæ anno 1601 edita studio & opera R. P. Martini Delrio, nunc verò emendata collatione *mss. codicum* ac compluribus versibus aucta & locupletata cum aliis eiusdem Poëmatis, Bibliothecam nostram Poëticam non exiguo afficient ornamento.

Audradi Modici ad Hincmarum Remensem Archiepiscopum de Fonte vitæ liber, cuius fit mentio in eiusdem Audradi visionibus pag. 390. Tomi II. Scriptorum Historiæ Franciæ, vbi Introductor capite XVIII. *Hic est Fons, &c.*

P. B. de Amoribus Speculum Sacerdotum Heroicis versibus conscriptum anno 1312. *Ex codice Naudæano.* Incipit.

Ecclesiæ sanctæ regimen qui ducere sanctè
Vis, hæc metra lege, de sacrà condita lege.
Quæ si perlegere bene vis, & corde tenere,
Actu & complere, poteris bona semper habere, &c. Desinit.
Explicit hoc speculum doctrinæ Presbyterorum:
P. B. composuit, qui fert cognomen Amorum,
Anno milleno, centum ter, bis quoque seno.

P

Sunt hæc coniuncta speculo tria millia metra,
Istis adiuncta duo sunt & septuaginta.

M. BERNARDI Siluestris Cosmographus. *Ex codice Regio 954.* vbi & eiusdem Microcosmus, Formula honestæ vitæ, & quædam Grammatica ordine Alphabetico. Eadem Cosmographia descripta habetur *in codice membranaceo R. P. Hieronymi Vignerij Orat. D. N. I. C. Presbyteri.*

BERNARDI Morlanensis Monachi ad Petrum Abbatem libri tres de contemptu mundi versibus Dactylicis quorum bini in rythmum desinunt. *Ex Editionibus Bremensi 1597. & Lunæburgensi 1640.*

COMMODIANI Institutiones per litteras versuum primas, sic enim se habet titulus *in codice nostro mss.* quas pronuper Tulli Leucorum edidit cum eruditissimis notis V. C. Nicolaus Rigaltius, corpori nostro Poëtico illigabimus.

DRACONTII nonnulla carmina, nisi fortè mentitur inscriptio, ijs superaddemus, quæ pridem emisit in publicum cum nonnullis alijs Eugenij Toletani, &c. R. P. Iacobus Sirmondus.

ENGELMODI Episcopi Elegia. *Ex mss. exemplari collato cum codice Puteanæ Bibliothecæ.*

FLORI Magistri Lugdunensis Ecclesiæ Subdiaconi (quem sanctum & nominatissimum vocat VVandelbertus Prumiensis Monachus in Præfatione Metrici Martyrologij) carmen Hexametrum, siue oratio cum commemoratione antiquorum Miraculorum Christi Domini nostri, vt ferebat *codex 791 Bibliothecæ Petauianæ,* incipit.

O virtus æterna Dei, quam machina mundi
Suscipit Auctorem, cui seruit terra polúsque,
Quod distichon identidem recurrit instar versuum intercalarium.

Eiusdem ad Modoinum Episcopum Augustodunensem versus Elegiaci numero 40. quibus gratias agit pro veste & linteo manutergio, quæ cum eius epistola acceperat. Adiungemus titulum Altaris Lugduni & in corporali pallula, & si quæ alia reperiri poterunt. Morellus quædam ex iis edidit post Marij Victoris carmen in Genesim multis deformata mendis quæ eluemus.

FRANCISCI Spinolæ Siculi Poemata *Ex codice Regio 1279.*

FVLBERTI Carnotensis Episcopi de virtutibus, & sententiæ Antiquorum de summo bono Rhythmo Trochaico, necnon versus de Pace *ex mss. Vaticano,* in quo Sidonij Epistolæ eiusdémque Fulberti, qui propterea eorum auctor quibusdam existimatus est. Eidem tribuuntur & nonnulli versus de libra & partibus eius, de vncia & partibus eius, de scripulo & partibus eius.

Gibvini Lingonensis Episcopi Rhythmus de Paradiso. *Ex codice mss. R. P. Hieronymi Vignerij.*

Godefridi Remensis carminum siue Epistolarum liber versibus Elegiacis: 1. ad Ingelramnum Archidiaconum de Moribus. 2. Somnium de Odone Aurelianensi 3. ad Virginem quamdam. Accedent eiusdem versus Hexametri Leonini ad Lingonensem Episcopum seu Calliopes & Poëtæ colloquium. *Ex eodem codice.*

Gotescalci Miserabilis Monachi Orbacensis versus longè plures editus *ex membranis veteribus calamo exaratis* breui publicabuntur à viro perquàm erudito, quos, si tanti sint, in nostrum quoque corpus inseremus, cum alijs eiusdem ætatis atque elegantiæ Poëmatis.

M. Gvalfredi carmen de quinque partibus Rhetoricæ facultatis, Inuentione, Dispositione, Elocûtione, Memoria & Pronunciatione. *Ex codice Naudæano.*

Gislebert Aureæ Vallis Abbatis O. Cist. versus in sanctissimam Eucharistiam addi poterant *ex Petauiano Indice* cum centonibus de pœnitentia ex Diacontio, oratione ad Christum versibus Adonicis, de Missæ significationibus Elegiaco carmine, Præceptis Moralibus Heroico, & pluribus alijs.

Herici siue Errici Monachi S. Germani Autisidorensis libri sex de vita eiusdem beatissimi Episcopi editi sunt anno 1540. in 8. apud Simonem Colinæum cum aliquot næuis, quos Deo dante auferemus.

Hildeberti Cenomanensis primùm Episcopi tum Turonensis Metropolitæ, pauca hactenus edita sunt carmina in Bibliotheca SS. Patrum, aliisque locis: Nos *ex codicibus Regijs 1576. 1815. 2267. Vigneriano* iam sæpius laudato, *ex Victorinis*, aliisque proferemus in lucem: Versus ad B. Virginem, de Theophilo Christum negante, de Hildefonso Episcopo Toletano, de anima, de Crystallo, de instabilitate mulierum, de infortunio siue exilio suo, de Sacramentis, de Zozima Anachoreta & Maria Ægyptiaca, ac similia quamplurima, de quibus enucleatiùs suo loco. Interim monere iuuat præter ea quæ de Missa eiusque partibus ad hanc vsque diem vulgata sunt, longè plura reperiri *in codice Vigneriano*, quorum hîc lemmata adscribemus in gratiam piorum Lectorum, ac Christianos ritus eo, quo par est, amore, studióque prosequentium.

Quomodo intelligi & impleri possit quod Dominus dicit, Hoc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Cur panis & vinum in Sacramento Corporis & Sanguinis Do-

mini offeratur, & cur aqua admiſceatur.

Cur tres Miſſæ celebrentur in natali Domini.

Quia vera eadémque caro ſit, quæ nunc in altari conſecratur cum illa, quæ de Virgine nata & in cruce creditur paſſa.

Quod mundo famè verbi periclitanti Chriſtus panis Angelorum venerit.

Quòd non alius præter Chriſtum pro peccato Adæ ſatiſfacere poterat, & cùm ſecundùm vtramque naturam immortalis eſſet ſponte pro nobis mortuus eſt.

Quod Agnus immolatus in lege aſſus & à populo Iſraëlitico comeſtus typum Chriſti geſſit: ſuccedente verò gratia, & vero ſacrificio apparente legales ceremoniæ ceſſauerunt.

Quod integer diuerſis immolatus locis perſeuerat agnus, totúſque à populo fidelium in eſcam ſumitur.

Quod caro Chriſti non in merito efficitur conſecrantis; ſed in verbo Creatoris, & quod non à bono maius, nec à malo minus percipitur.

Quod Sacerdos dum ad altare ſtat, Chriſti ſimilitudinem gerit, Chriſtúmque offert, ipſe quoque Chriſtus & Crucifixus dicitur.

Quod ſolus Omnipotens ſanctificator & adminiſtrator ſit ſacrificij: Presbyter verò tantùm miniſter, quódque eodem verbo caro ſit in altari, quo creata eſt in vtero ſanctiſsimo Virginali.

Quod cæleſtium vaſorum figulus potens eſt modicam panis portionem in melius, hoc eſt, in carnis ſuæ gloriam mutare, qui humanitatis noſtræ teſtam aſſumptam igne paſsionis ſuæ decoctam de morte potuit ad vitam reformare.

Quod idcircò vinum cum pane in ſacrificio offertur, quia nec caro ſine ſanguine, nec ſanguis ſine carne communicatur.

Profunda ſecretorum cæleſtium Dominus ideò occultari voluit vt & perfidis celaretur, & fidelibus meritum de virtute fidei ceſſaret.

Aqua pariter ſanguini admiſcetur, quia vtrumque ſimul in Cruce de latere Saluatoris emanauit, ſanguis videlicet Redemptoris & vnda Baptiſmatis per quam figuratur.

In conſecratione Dominici Calicis aquam vino mixtam non legimus, ſed vt in hoc Sacramento nihil deeſſet, ad commemorationem Paſſionis Dominicæ Apoſtoli poſtmodum fieri decreuerunt.

Quod licet vinum & aqua ante conſecrationem typicè miſceantur, pòſt non niſi ſanguis bibitur, quia aqua in ſanguinem vertitur, vt populus, qui per illam figuratur, in melius tranſmuta-

tum

tum se esse intelligat.

Quod huius Sacramenti perceptione & salutiferæ Crucis virtute paradisus homini reseratur & diabolus superatur.

Quod ante legem & in lege Patribus sanctis regni ianua clausa fuerat, post datam verò gratiam Latroni pœnitenti & pœnitentibus peccatoribus nunc pateat.

Quod Christus verus sit Moyses qui nobis de seruitute diaboli ereptis Agnus Paschalis immolatus est, quique per huius mundi desertum ad regnum promissum nos introducit.

Quod Dominus noster IESVS-CHRISTVS ipse sit granum frumenti quod cadens in terra mortuum & resurgendo in sementem vitæ multiplicatum sit: de cuius grano multa fidelium grana sunt orta, quæ cum illo vnam vitæ partem in Ecclesia efficiunt.

Ne quisquam membrum diaboli factus ad Corpus Christi more Iudæ accedere præsumat, quem non tam prioris culpæ conscientia damnauit, quàm quod adhuc peccator & immundus ad mensam sacram præsumptuosè accedere non formidauit.

Nulli fidelium ignorare licet Dominici Corporis & Sanguinis Sacramentum, quod in Ecclesia quotidie celebratur, ne fortè ex eo quod ignorat ad illud percipiendum censeatur indignus.

Sacramenta Dominica Presbyterum quemque scire decet quibus subiectum sibi populum erudiat & informet ad fidem, sine quibus sacerdotio fungi dignè non poterit.

Sacerdos post Christi vestigia gradiens, verbúmque vitæ populo adnuntians, & Christus Domini & ipsius Angelus dicitur, dúmque proximum ad agnitionem Dei amorméque cælestium inflammat, Seraphinam sortitur dignitatem.

Quod idem sit carbo lucens qui & Seraphim: nam dum in Ecclesia Rectores sancti populum Dei tenebris extinctum verbo salutis & exemplo bonæ actionis ad superna reaccendunt, profecto meritis succedentes perhibentur.

Quod terribile sit valde ad Sacramentum altaris indignè accedere, vbi Rex Angelorum hominúmque ipse summus Sacerdos & Pontifex Christus seipsum singulis in escam vitæ aut mortis porrigit, singulorum merita discernit.

Quod pro diuersitate meritorum Christus in Ecclesia agnus & hœdus vt in lege præsignatum est, immolatur, vt sicut Hieronymus ait, carnibus agni perfectiores, peccatores verò & pœnitentiam agentes hædo pascantur.

Quod Sacerdos & quisque fidelium capiti suo, quod est Christus, conformari debet, eúmque ad cœlos sequi spiritualiter,

&c. *Verùm è diuerticulo redeamus in viam.*

Hieronymi Venturelli Forosemproniensis Gallus Gallinaceus ad Antonium Gallum Vrbinatem, pöema 400. versuum satis elegans & venustum cum Præfatione. *Ex Bibliotheca V. C. Gabrielis Naudæi.*

Hvgbaldi Monachi Elnonensis cœnobij Ordinis sancti Benedicti Ecloga seu poëmation 136. versum de laude Caluorum Carolo Caluo Francorum Regi atque Imperatori dicatum, in quó omnia verba ab vna littera C. incipiunt hoc initio:
Carmina clarisonæ caluis cantate Camœnæ. Ex editione Basiliensi.

Hvgonis Lingonensis Episcopi passio sancti Victoris Martyris. *Ex codice Regio* 1831.

Iacobi Caietani de Stephanischis sancti Georgij ad velum aureum Cardinalis opus prosometricum tribus millibus versuum constans de vita & rebus gestis S. Petri de Murrone Cælestini Papæ v. & coronatione Bonifacij viii. eius successoris, in tres partes distinctum, &c. absolutum Valentiæ Segolaunorum ad Rhodanum post obitum Clementis Papæ v. *Ex codice Naudæano* 6.

Ioannis Semur Ordinis Minorum versus & Kalendarium. *Ex Bibliotheca Petauiana.*

Iacobi Comitis Iuliarij Veronensis qui viuebat tempore Sabellici & Politiani Epigrammatum liber. *Ex codice membraneo Bibliothecæ Naudæanæ* in qua etiam habetur Alberici de Rosate I C. Apparatus siue commentarius in Comœdiam Dantis Aligerij Poëtæ, quæ diuiditur in tres partes, cum Cælestini Papæ Paraphrasi Metrica in hymnum Salue Regina, Bernardi Rythmo de dilectione Dei, & alijs nonnullis.

Lavrentii Dunelmensis Monachi de Veteri & Nouo Testamento Hypognosticon. *Ex codice Thuano* 428.

Leonii Presbyteri Parisiensis Historiarum Veteris Testamenti libri duodecim Heroico carmine, cum aliquot eiusdem Poematijs. *Ex mss. exemplari collato cum alijs codicibus, qui in Parisiensibus Bibliothecis poterunt inueniri.*

Matthæi Vindocinensis Abbatis Tobias metrificatus. *Ex codicibus Puteano, Thuano* 525. *aliisque.*

Marbodi Rhedonensis in Armorica Episcopi carmina quamplurima cum aliquot epistolis edita sunt anno 1524. Rhedonis, formis parum elegantibus. Eorum nonnulla continet *codex Vignerianus sæpe iam supra laudatus, quæ cum vulgatis conferre licebit.*

Nicolai Bonaiuli Florentini carmen Heroicum libris quatuor in figura Paradisi de quatuor virtutibus Cardinalibus. Item de

figura sancti sepulchri libri sex. Carmen sanctæ Basilicæ libri sex, de sancta Hierusalem libri 12. eiusdémque epistolæ & alia carmina. *In mss. codd. Basil. S. P. inter spiritualia colloquia num. 5. 6. 7. 8.* Ibidem quoque num. 13. fuisse dicuntur Carmina Maximiani super senectute, Regula Metrica, carmen de Virtute & Inuidia, Ira & Patientia atque Auaritia: item Carmen Ervgipti.

Nicolai Monachi versus de Abbatibus in ouile Christi aliunde ascendentibus, & inuectiua in Abbatem Cadomensem. *Ex mss. R. P. H. Vignerij.*

Odonis Aurelianensis Episcopi versus *ex eodem codice.*

Divi Orientii Christiana Monita, seu Christianæ vitæ, in Bibliotheca Galesiana reperta *ex apographo V. C. mihique amicissimi Iacobi Grotij*, quod conferemus cum Commonitorio Salmanticæ anno 1599. è membranis Aquicinctinis edito, notisque illustrato opera R. P. Antonij Delrio Soc. Iesu Presbyteri, qui Orientium Illiberitanum Episcopum appellat.

V. C. Pavlini Iunioris Burdigalensis Eucharisticon versibus Elegiacis, & Paulini alterius Petracorij (*In mss. codice sancti Germani de Pratis num.* 481. dicitur Paulinus Petricorius) libri sex de vita sancti Martini, aliáque carmina falsò iam olim tributa sancto Paulino Nolanæ Vrbis Antistiti. Nunc verò ope mss. codicum ab innumerabilibus mendis purgata. *Ex apographo & recensione R. P. Iacobi Sirmondi.*

Radvlfi De Praellis Consiliarij & Magistri Hospitiorum Caroli V. & Caroli VI. Musa siue Satyra prosaica in vitia sui temporis. *Ex membranis V. C. Gabrielis Naudæi.*

Renati Monachi Vindocinensis carmen *in codice 1069. II. Partis Bibliothecæ Regiæ.*

Bibliotheca Petri Rigæ, siue de Riga, Rhemensis Ecclesiæ Clerici, quæ etiam Aurora seu Biblia dicitur, versibus Elegiacis conscripta, & allegoricè exposita. *Ex codd. 17. & 18. Bibliothecæ V. C. Gabrielis Naudæi.* Nec desunt apographa Expositionum eiusdem auctoris in sacram Scripturam *ex codicibus, ni fallor, Bibliothecæ Canonicorum Regularium S. Victoris ad Vrbem:* Vidi etiam Paraphrasim metricam Incerti Auctoris in libros Iosue, Iudith, atque Esther, Elegiaco carmine, *ex Bibliothecæ Collegij Mussipontani Soc. Iesu codice mss.* descriptam manu R. P. Frontonis Ducæi eiusdem Societatis Theologi.

M. Roberti Blondelli de Normannia Desolatio Franciæ, dum Rex detinebatur ab Anglis. *Ex codice 935. II. Partis Bibliothecæ Regiæ,*

M. SERLONIS versus aliquot de instabilitate Mundi. *Ex codice S. Mariæ Remensis.*

THEODVLI Ecloga siue libellus, in quo interloquuntur Alithia & Pseustis iudice Phronesi, editus quidem fuit Francofurti in 8. anno 1618. pag. 22. & seqq. Manualis Biblici, siue Enchiridij sanctæ Scripturæ, sed adeò deformis præ nostro apographo, vt iterũ prodire, ac rugas næuósque ponere vehementer efflagitet.

Versus Platonis à quodam Tiberiano, siue Tiberio, de Græco in Latinum translati. *Ex codice Tiliano.*

TVLLII cuiusdam Ænigmata LXIII. Hexasticha propemodùm omnia. *Ex codice mss.* in quo Sedulij Paschale opus, Commodiani Institutiones, & alia pleraque.

VANDELBERTI Prumiensis Monachi Martyrologium metricum, cum V. Bedæ operibus editum, pluribus in locis magna accuratione emendatum, suóque nitori restitutum dabimus.

VARNERII ad Robertum versus. *Ex codice Thuano 315.*

VENANTII Fortunati, Episcopi, vt creditur, Pictauiensis, Poëmata varia, aliáque opuscula *ex collatione plurimorum mss. atque adeò vnius nostri omnium optimi codicis*, in alteram penè formam conuersa, ac perpurgata, visum fuerat hiisce nostris antiquis Lectionibus inserere. Verum aliud fortè suadebit prolixitas operis adiuncto ad doctissimas R. P. Christophori Brouueri notationes nostro quoque spicilegio.

VRBANI II. Papæ & Clementis Antipapæ altercatio. *Ex codice Pigneriano.*

PARS ALTERA

Versus nulli addictos auctori complectitur.

TEtrasticha in præcipua quæque capita Veteris ac noui Testamenti, à Genesi vsque ad Apocalypsim. *Extant in codice mss. cum Commodiani institutionibus.* Eadem videntur cum Prudentij Amœni Diptycho seu titulis Historiarum Veteris ac Noui Testamenti quæ cum Isonis Magistri Glossis edita sunt Franco-furti anno 1610. in Manuali Biblico, siue Enchiridio sacræ Scripturæ, sed emendatiora. Addemus Rustici quoque Helpidij V. C. Ex inlustris & Ex quæstoris Picturas Historiarum Veteris ac Noui Testamenti Tristichis Hexametris explanatas. Necnon VValafridi Strabi Abbatis Augiensis versus ad Picturas noui Testamenti, & Anonymi Compendium Doctrinæ Euangelicæ.

Carmina

Carmina in Basilicas sanctæ Mariæ & sanctorum XII. Apostolorum. *Ex eodem codice mss. cuius facta est mentio.*

Laus Domnæ Eunomiæ sacræ Virginis. *Ex eodem codice.*

Vita sancti Albani Martyris. *Ex codice Puteano.*

S. Dionysii & sociorum eius gesta metris Rhythmicis. *Ex codice Regio 1576.*

Epigramma in calce mss. libri de vita Excellentium Imperatorum, cui titulus, V. C. Aimilij Probi de excellentibus Ducibus exterarum gentium liber ad Atticum.

In laudem sancti Hieronymi versus, in fine eius operum *in Bibliotheca Vaticana.*

Poëma in laudem Origenis. *Ex codice Regio 55. optimæ notæ*, in quo Homiliæ eiusdem Latinè redditæ in Genesim, Exodum, Leuiticum, libros Iudicum, Cantica Canticorum, & Hieremiam.

De Gestis Petri de Francia Borbonij Ducis carmina. *Ex codice 191. II. Partis Bibliothecæ Regiæ.*

Relatio de Mahomete. *Ex mss. Puteano.* In sæpe citato *codice Vigneriano* habetur versibus Elegiacis Leoninis descripta vita Mahometis ac Nicolai Apostatæ.

Epitaphium Cæsaris, nescio cuius, qui in codice Vigneriano dicitur Iulius. Tetrasticho auctius habetur in libro Canonum Synodorum Gallicanarum, qui fuit olim sancti Petri Beluacensis, nunc verò visitur in Vaticana, datus à Cardinale Ferrariensi.

Ex antiquo similiter codice Belli Hierosolymitani seruatum reperi Epitaphium Godefridi Regis versibus Leoninis.

Epitaphium Ioannis Bezuensis Monachi. *Ex codice mss. Bibliothecæ Regiæ.*, in quo Chronicon Bezuensis Abbatiæ.

Veteris ac noui Testamenti Historia, siue sacra Biblia versibus expressa. *Ex codd. Regiis. 258. 1113. 1133. 1465. 1501. 1611. 2265. 2269. aliisque, quos per otium expendemus.*

Anonymi in quatuor libros Regum quatuor libri carmine Elegiaco. *Ex apographo mss.*

Ordo legendorum librorum in Ecclesiâ & Refectorio. *Ex codice mss. Monasterij S. Crucis Parisiensis.*

Poëmata quædam Christiana ex *codice Puteano*, & Epigrammata Theologica *ex Regio 1994.*

Versus de conuenientia Incarnationis. *Ex codice sancti Victoris.*

Oratio ad Christum in calce Martyrologij mss. Adonis Archiepiscopi Viennensis, & Carmen elegiacum de Natiuitate Christi. *Ex mss. codice.*

De æterna Filij & Hominis cum Deo Patre cooperatione. *Ex exemplari mss.*

De Virtutibus Boni Pastoris Hymnus versibus Trochaicis. *Ex veteribus schedis.*

De sapientia & septem artibus. *Ex mss. exemplari*, quo vsus est R. P. Iacobus Sirmondus, qui edidit in notis ad Theodulfum Aurelianensem Episcopum.

De nuptijs Mercurij & Philologiæ versibus Leoninis, vt vocant: *Ex codice Vigneriano*, in quo de Excidio Troiæ & Æneidos Virgilianæ summa, Fabula sat longa de lupo & Opilione, Ænigmata varia, & plura alia eiusdem generis.

Æsopi fabulæ versibus Elegiacis. *Ex codice Regio* 893. An eædem sint cum ijs, quæ habentur *in citato codice Vigneriano*, & inscribuntur, Liber Hisopi, nondum inquisiuimus. Incipiunt.

Vt iuuet, vt prosit conatur pagina præsens,
Dulcius arrident seria picta iocis, &c.

Conflictus Veris & Hyemis iudice Palæmone. *Ex codice Regio* 1089.

Anonymi ad Messium quemdam Tristicha LXVI. de Figuris & schematibus Rhetoricis. *Ex mss. exemplari.*

Kalendarium Ecclesiasticum, Carmen de anno & mensibus, & Compotus versibus. *Ex codicibus Puteanæ Bibliothecæ.* Extat etiam *in codice Naudæano* Veteris Romani Kalendarij explicatio per virum pietate & litteris ornatissimum P. Bernardinum anno salutis 1579.

Algorismus metricus. *Ex codice Thuano* 605.

Versus de diebus Ægyptiacis. *Ex codice Thuano* 615.

Anonymi de ponderibus & mensuris. *Ex codice Regio* 1340.

De vniuersa medicina libri quinque scripti Carmine Hexametro & in capita diuisi ante trecentos aut quadringentos annos. Incipit primus.

Principio rerum cùm conditor orbis adiret
Humani generis primos plasmare parentes.

Desinit vero in hunc versum.

Omnibus ergo vale dicens in pace recede. *Ex codice Bibliothecæ Naudæanæ.*

In eadem Bibliotheca V. C. Gabrielis Naudæi seruantur complures alij Poëtæ, quorum hic indicem ac nomina veluti per saturam describere ac coronidi nostræ superimponere extra ordinem coacti sumus, quòd cum in manus nostras notitiámque primum venêre, Elementarius Poëtarum Catalogus ex Typographico prelo libere euolarat.

Petri Brocardi Cancellarij ad Serenissimum Principem D. Federicum Gonzagam Dei gratia Mantuæ Marchionem ac Ducem.

inuictissimum Dominum suum de bello, strage, & obitu Caroli Burgundiæ Ducis libri duo versibus Heroicis exarati, & ex autographo descripti.

NICOLAI de Valle inuectiua versibus Elegiacis fermè sexcentis ad Pædagogum de Græcis litteris detrahentem cum Præfatione ad Franciscum Patricium. Huius Vallæ Iliada Homericam Latino carmine Hexametro redditam curauit Iacobus Faber Stapulensis Româ aduehi, & typis Ascensianis describi Parisijs in quarto, anno 1510.

FRANCISCI Petrarchæ Epigrammata sexdecim totidem Romanis Ducibus celebrandis destinata, quæ inter eius edita carmina non habentur. Extat in eodem codice Hymnus ad Iesum, varijs vocibus Græcis & Hebraicis mixtus cum Testamento Semproni Tucidani seu Tuditani litteris maiusculis exarato & antiqua ad Imperatorem supplicatione.

BONIFACII Veronei Principis, qui ante ducentos viuebat annos, Veronica Heroico Poëmate mille versuum celebrata. Incipit.

Cælestes aditus & diui numina vultus, &c.

HOMERI Batrachomyomachia carmine Latino Hexametro reddita per Carolum Aretinum ad Marrasium Siculum.

ANTONII Lepidi Vestini Iulia-Noua diuo Andreæ Matthæo Aquauiuo, Marchioni Bitunti, Conuersani & Iuliæ Comiti, Terami atque Hadriæ Duci illustri, poëma octingentorum versuum optimæ notæ, quod incipit:

Nunc canere Aonio furor est noua mœnia cantu:
Nunc amor ordiri muris sublimibus vrbem, &c. Desinit verò:
Quod precor, & precibus Vatis Deus annuat æquis.

CAROLI Aretini Elegia pro obitu Leonardi Aretini viri doctissimi ad B... Iurisconsultissimum.

Alfonsinus de moribus & vita hominum per Reuerendissimum sacræ Theologiæ Doctorem Magistrum Michaëlem de Strinerio Panormitam. Fabulæ sunt quindecim ad insinuandos mores honestos excogitatæ in codice membranaceo ante ducentos annos exarato.

Panegyricus Heroïco carmine dictus Ioanni Langiaco Aruerno Episcopo Abrincensi, &c. Regio Legato, à Marco Aurelio Arbosano Iurisconsulto, Venetijs anno 1529. Incipit

Phœbe salutiferi proles diuina Tonantis, &c.

NALDI de Naldis Florentini Bucolica ad Laurentium Medicem, eiusdémque varia carmina.

Æsopi fabulæ carmine redditæ, Faceti disticha de moribus,

Pamphilus de amore versu Hexametro in membranis.

Historia Alexandri Regis à Magistro Qualichino, (aliàs Aretino) metricè edita, incipit:

Stellarum curis Aegyptus dedita quondam, &c.

Continet multa millia versuum in membranis & desinit:

Historiam dictam dictauit carmine quidam,
Qui Qualichinus nomine dictus erat.
Post natum Christum sunt anni mille ducenti,
Terque duodeni, quando fit istud opus, &c.

Habetur quoque eiusdem Alexandri Magni Historia meris fabulis referta scripta anno 1217. exscripta verò anno 1465. Eadem quoque antiquiori charactere in membranis figuris etiam additis in quarto.

Macharonis Forza acta Matelicæ Ludis Panzigonsijs, poëma Macaronicum Romæ mira omnium approbatione editum.

Anonymi Dialogus, an rectè versus monosyllabis verbis claudatur, & quibusnam, aduersus Thomam Corræam, qui Bononiæ ante quinquaginta annos libros de Eloquentia, Elegia & Epigrammate scribebat.

Ruffini Bini Assisiatis dissertatio, qua Propertium Assisiatem fuisse aduersus Meuanates probatur.

Anonymi commentarius in Bucolica Virgilij. Angelus Scarponus anno 1455. librum hunc Viterbij describebat.

Nicolai Treuereth Ordinis Prædicatorum, qui viuebat anno 1360. commentarij in Tragœdias Senecæ.

Cantalycij ad præstantissimum Præsulem Franciscum Mariam Episcopum Viterbiensem Commētarij in Satyras Persianas. Scribebat hîc magna nominis celebritate circa annum 1472. Extat quoque ibidem Anonymi commentarius in Persium.

Omitto Iuuenalis Satyras omnes in membranis, Terentij Afri Comœdias ductu litterarum continuo scriptas in codice antiquo membranaceo, Sallustii Historiam, Iustini 44. voluminum Trogi Pompei Abbreuiatoris libros scriptos Reate anno 1433. & similia, *quòd consilij non sit in librorum iam editorum & in omnium manibus atque officinis prostantium codices mss. sollertiùs inquirere, nisi si quid à vulgatis diuersum, aut singulari aliqua commendatione dignum forte fortuna in illis occurrerit.*

FINIS.

Ex Tipographia IOANNIS HENAVLT.